

2013

RISIKORAPPORT

spar nord

0. INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	FORORD	4	6.	CRD IV OG CRR	18
2.	2013 I HOVEDTRÆK	5	6.1	Betydningen af fremtidige regler om kapitalkrav og krav til likviditet	18
2.1	Positiv rapport fra Finanstilsynet	5	6.2	Kapitalkrav	18
2.2	Stærke kapitalforhold	5	6.3	Kapitalbuffere	18
2.3	Komfortabel likviditet	6	6.4	Definition af instrumenter, der kan medregnes i basiskapitalen	19
2.4	Kommende lovgivning	6	6.5	Gearingsgrad	19
3.	RISIKOSTYRING	7	6.6	Likviditet	19
3.1	Risikoprofil	7	7.	KREDITRISIKO	20
3.2	Ansvarsfordeling	7	7.1	Kreditpolitik	20
3.3	Daglig styring af risici	9	7.2	Styring, overvågning og rapportering	20
4.	KAPITALSTYRING OG SOLVENSBEHOV	11	7.3	Udvikling i 2013	21
4.1	Kapitalpolitik	11	7.4	Krediteksponering	21
4.2	Styring, overvågning og rapportering	11	7.5	Udlån og garantier	22
4.3	Udvikling i 2013	11	7.6	Bonitet	27
4.4	Basiskapital	11	7.7	Sikkerheder	27
4.5	Risikovægtede poster	12	7.8	Nedskrivninger på udlån	28
4.6	Individuelt solvensbehov	12	7.9	Kreditrisiko mod finansielle modparter	31
4.7	Overdækning i forhold til lovkravet og interne kapitalmålsætninger	13	7.10	Modpartsrisiko mod finansielle modparter og institutionelle kunder	31
5.	LIKVIDITETSRISIKO	14	7.11	Koncernens samlede solvensmæssige krediteksponering	32
5.1	Likviditetspolitik	14	8.	MARKEDSRISIKO	35
5.2	Styring, overvågning og rapportering	14	8.1	Markedsrisikopolitik	35
5.3	Udvikling i 2013	14	8.2	Styring, overvågning og rapportering	35
5.4	Kortsigtet likviditet	15	8.3	Udvikling i 2013	35
5.5	Likviditetsberedskab	15	8.4	Renterisiko	35
5.6	Stresstest	15	8.5	Valutarisiko	38
5.7	Strategisk likviditet	15	8.6	Aktierisiko	38
5.8	Funding og forfaldsstruktur	16	8.7	Råvarerisiko	39
5.9	Likviditetsberedskabsplan	16	8.8	Optionsrisiko	39
5.10	Spar Nords Rating	17	8.9	Følsomhedsanalyse	39
			8.10	Spar Nords ejendomme	40
			9.	OPERATIONEL RISIKO	41
			9.1	Politik for operationel risiko	41
			9.2	Styring, overvågning og rapportering	41
			9.3	Compliance	41
			9.4	Besvigelser	41
			9.5	IT-sikkerhed	41
			9.6	Kapitalbehov	41

1. FORORD

Formålet med denne rapport er at give et indblik i Spar Nord koncernens risiko- og kapitalstyring.

Rapporten er udarbejdet i overensstemmelse med de juridiske oplysningskrav i den danske bekendtgørelse om kapitaldækning og giver en beskrivelse af de forskellige typer af balanceførte og ikke-balanceførte risici, som koncernen er eksponeret overfor. Herudover gennemgår rapporten koncernens risiko- og kapitalstyring samt kapitalbasens sammensætning og risici relateret hertil.

Reglerne for kreditinstitutters kapitaldækning fastsættes i EU's kapitaldækningsdirektiv (CRD). Direktivet udspringer af Basel II-reglerne og fastsætter i de såkaldte Søjle III regler om offentliggørelse af kapitalkrav og risikostyring. Spar Nord koncernen følger den danske Lov om finansiell virksomhed og det danske Finanstilsyns bekendtgørelse om kapitaldækning, som er baseret på CRD.

Bankens offentliggørelse af oplysninger i henhold til søjle III sker for Spar Nord Bank A/S, cvr. nr. 13737584 samt alle datterselskaber, som er fuldt konsoliderede (herefter "Spar Nord"). Som følge af beslutningen om afvikling af koncernens leasing-aktiviteter vil der på udvalgte områder være anført oplysninger om de fortsættende aktiviteter. Denne rapport for Spar Nord koncernen præsenteres på www.sparnord.dk/risikorapport. Herudover er der oplysninger om koncernens risici og risikostyring i årsrapporten for Spar Nord.

Rapportering i henhold til oplysningskravet i Søjle III sker på årsbasis, i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet, mens det individuelle solvensbehov offentliggøres kvartalsvis.

Yderligere oplysninger om risiko, likviditet og kapitalberedskab præsenteres i årsrapporten for Spar Nord i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder, IFRS.

2. 2013 I HOVEDTRÆK

Efter det i makroøkonomisk optik svage år 2012 blev 2013 et år, hvor dansk økonomi oven på 5 års krise var på vej ind i en langsom vending. 2013 begyndte ganske vist næsten lige så svagt, som 2012 sluttede, men i løbet af 2. og 3. kvartal indtraf en langsom tilbagevenden til positiv vækst. Specielt væksten i de private konjunkturfølsomme investeringer var et positivt signal, idet de indikerede, at usikkerheden var på retur og optimismen langsomt ved at vende tilbage i de danske virksomheder. De mere positive forventninger hos de danske virksomheder viste sig endvidere på arbejdsmarkedet, hvor arbejdsløsheden i løbet af 2013 faldt fra 6,1 pct. til 5,7 pct.

Til trods for en stigende forbrugertillid igennem de sidste tre kvartaler af 2013 var der dog ikke meget fremgang at spore i forbruget i løbet af 2013. Forbruget har været stort set uforandret i alle årene siden Finanskrisen startede i efteråret 2008 og et stærkere og mere selv bærende opsving i dansk økonomi vil kræve, at der igen kommer fremgang i forbruget.

2013 blev dermed året, hvor den globale finanskrisen og den europæiske gældskrise langsomt slap sit tag i dansk økonomi. Den udvikling forventes at fortsætte ind i 2014 i takt med, at vores største eksportmarkeder ser ud til at rive sig løs af krisen. Det giver begrundet håb for, at eksporten trækker industrien ud af krisen, og at det medfører yderligere stigende investeringer og beskæftigelse og i sidste ende løsner op for en stigning i det danske forbrug, der kan styrke den igangværende vending i økonomien.

2.1 POSITIV RAPPORT FRA FINANSTILSYNET

I forhold til de relativt lave nedskrivninger gennem krisen blev det i løbet af 2012 og begyndelsen af 2013 til et tema blandt analytikere, investorer og presse, at Spar Nord var den af de større banker i Danmark, hvor der var gået længst tid uden en stor ordinær inspektion fra Finanstilsynet.

Netop derfor var det meget glædeligt, at Finanstilsynet valgte at gennemføre sin inspektion i banken i 2. kvartal 2013, og at Spar Nord i august modtog en rapport fra Finanstilsynet, som efter at have foretaget en grundig gennemgang af udlån fandt bankens nedskrivninger tilstrækkelige og ikke havde bemærkninger til bankens individuelle solvensbehov. Reaktionen fra markedet var da også særdeles positiv i form af pæne analytikerkommentarer, øget handelsvolumen og en betydelig kursstigning i årets løb.

2.2 STÆRKE KAPITALFORHOLD

2013 var året før året, hvor de nye fælles europæiske kapitaldækningsregler CRD IV/CRR træder i kraft, og Spar Nord har ved indgangen til dette nye regime en stærk kapitalstruktur.

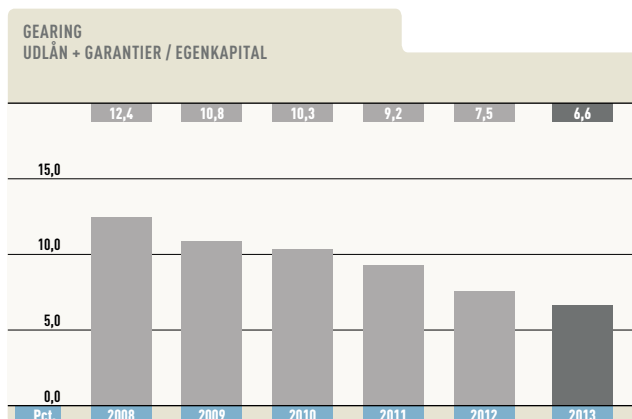
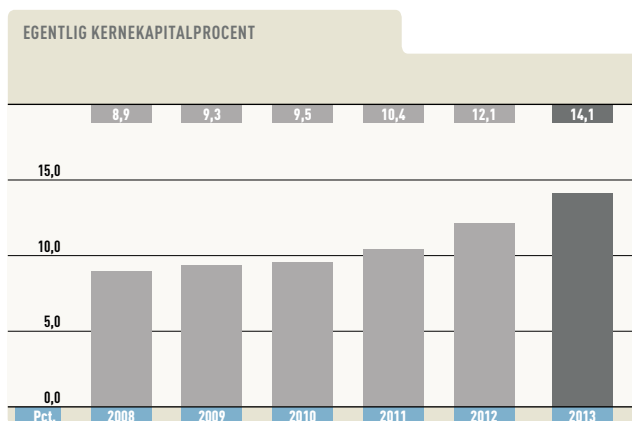
Ultimo 2013 har Spar Nord således en egentlig kernekapitalprocent på 14,1 og en solvensprocent på 19,4, hvilket svarer til en solid overdækning i forhold til bankens kapitalmålsætning om en egentlig kernekapitalprocent på minimum 12 og en solvensprocent på minimum 15.

Det individuelle solvensbehov er ved årets udgang opgjort til 10,0 pct., hvilket svarer til, at Spar Nord har en kapitalmæssig overdækning på 9,4 procentpoint eller 4,0 mia. kr.

Kapitalstrukturen er i løbet af 2013 blevet styrket af øget konsolidering og et fald i udlån og garantier. Solvensprocenten blev positivt påvirket af en udstedelse af ny supplerende lånekapital på 700 mio. kr. i december. Udstedelsen skal ses i sammenhæng med den planlagte indfrielse af 1.265 mio. kr. i statslig hybrid kernekapital i maj 2014. Konsekvensen af indfrielse af den statslige hybride kernekapital vil være en reduktion i såvel solvensprocenten som i kernekapitalprocenten inkl. hybrid kapital i niveauet 3 procentpoint. Den egentlige kernekapitalprocent påvirkes ikke af indfrielsen.

Siden starten af finanskrisen i Danmark i 2008 er Spar Nords egentlige kernekapitalprocent blevet styrket med mere end 5 procentpoint, hvilket svarer til en stigning på cirka 60 pct. Spar Nord har i hele perioden anvendt standardmetoden til opgørelse af bankens kapitalprocenter, og styrkelsen af kapitalstrukturen kan således alene tilskrives de basale konstituent, dvs. øget kapital og/eller reduktion i bankens aktiver.

Bankens egenkapital er siden ultimo 2008 øget med 62 procent, og i samme periode er bankens udlån og garantier reduceret med 14 procent. Denne væsentlige nedgearing er årsagen til den betydelige styrkelse af bankens kapitalstruktur.

2. 2013 I HOVEDTRÆK

2.3 KOMFORTABEL LIKVIDITET

Spar Nord har ved udgangen af 2013 en meget stærk likviditetsstruktur. Inklusiv udstedte obligationer overtaget i forbindelse med fusionen med Sparbank har banken tilbagebetalt seniorlån og udstedte obligationer for i alt 6,2 mia. kr. i 2013. Sammenlignet med 2012 er bankens langsigtede funding, hvor løbetiden er større end 1 år, forøget med 7 procentpoint og udgør ultimo 2013 82 pct. af bankens samlede fundingstruktur. 70 pct. af bankens funding udgøres af indlånsmidler fra bankens kunder.

Moody's har meddelt, at ratingen af Spar Nord er trukket tilbage, og at banken således primo februar 2014 ikke længere er rated af Moody's.

2.4 KOMMENDE LOVGIVNING

De nye fælles europæiske kapitaldækningsregler CRD IV/CRR trådte i kraft pr. 1. januar 2014, og Spar Nord bliver som andre finansielle institutioner påvirket af denne lovgivning. Som følge af den stærke kapital- og likviditetssituation kan Spar Nord allerede nu leve op til det fuldt indfasede regelsæt. Beregninger har vist, at den egentlige kernekapitalprocent, der ultimo 2013 udgjorde 14,1 pct. vil blive reduceret med cirka 1,6 procentpoint, når der beregnes på grundlag af fuldt implementerede CRR regler.

Beregninger på likviditetsområdet viser ligeledes, at banken ultimo 2013 kan udvise et LCR nøgletal på 115 pct.

3. RISIKOSTYRING

Risikotagning er et helt centralt element i bankdrift, og risikostyring er et vigtigt fokusområde i hele Spar Nord. De forskellige risikotyper, som koncernen påtager sig, og de tiltag, der gøres for at styre og monitorere udviklingen, gennemgås i de følgende afsnit.

De vigtigste risikotyper for koncernen er:

- **Kreditrisiko:** Risiko for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter mistilholder deres betalingsforpligtelser, herunder risiko relateret til kunder med finansielle problemer, store engagementer, koncentrationsrisici og risiko på bevilgede, ikke-udnyttede engagementer. Under kreditrisiko hører tillige afviklings- og modpartsrisiko.
- **Markedsrisiko:** Markedsrisiko er en samlet betegnelse for risikoen for tab på grund af ændringer i kurser eller priser på finansielle instrumenter.
- **Likviditetsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at koncernens finansieringsomkostninger stiger, at koncernen afskæres fra at indgå nye forretninger på grund af manglende finansiering eller, at koncernen i yderste konsekvens bliver ude af stand til at honorere sine forpligtelser grundet manglende likviditet.
- **Operationel risiko:** Risikoen for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller eksterne begivenheder, herunder juridiske risici, strategiske risici og omdømmerisici.

3.1 RISIKOPROFIL

De risici, Spar Nord påtager sig, og risikoappetitten på de enkelte risikotyper udspringer af koncernens overordnede strategiske målsætninger, som er fastsat af bestyrelsen. Som supplement hertil er der fastsat specifikke risikopolitikker, som fastlægger de overordnede retningslinjer for håndtering og styring af risici. Disse politikker gennemgås og godkendes af bestyrelsen mindst en gang årligt.

Målet er, at der sikres en sammenhæng mellem bankens vision, mission og strategi, og at banken til et hvert tidspunkt har en risikoprofil der står i et hensigtsmæssigt forhold til kapitalgrundlaget.

På baggrund af de overordnede risikopolitikker og risikoprofilen, er der udarbejdet specifikke instrukser på de væsentligste risikoområder.

3.2 ANSVARSFORDELING

Koncernen har en tostrengt ledelsesstruktur med en direktion og en bestyrelse. På risikoområdet har bestyrelsen formuleret et sæt af skriftlige retningslinjer til direktionen, som klart specificerer ansvarsområderne for hvert ledelsesniveau. Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, mens direktionen er ansvarlig for koncernens daglige ledelse.

Bestyrelsen skal sikre, at koncernen har den rette organisation, samt at der etableres risikopolitikker og grænser for alle væsentlige risikotyper. Derudover skal alle større kreditfaciliteter forelægges bestyrelsen til godkendelse. Bestyrelsen træffer også afgørelse om generelle principper for håndtering og overvågning af risici. Der rapporteres regelmæssigt til bestyrelsen med henblik på at give bestyrelsen mulighed for at kontrollere, om de samlede risikopolitikker og de fastsatte grænser bliver overholdt.

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg, som har til opgave at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt forberede bestyrelsens behandling af regnskabs- og revisionsrelaterede emner. Udvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer, heraf et medlem, som i lovens forstand besidder særlige kvalifikationer inden for revisions- og regnskabsforhold, og som desuden er uafhængig.

Koncernens interne revisionsafdeling refererer til bestyrelsen og rapporterer til bestyrelsen og direktionen. Intern revisions arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan og omfatter bl.a. stikprøvevis revision af forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Koncernens uafhængige revisor vælges på den ordinære generalforsamling for ét år ad gangen. Revisionens fokus drøftes årligt i bestyrelsen efter indstilling fra revisionsudvalget.

Bestyrelsen har nedsat et nominerings- og vederlagsudvalg med tre bestyrelsesmedlemmer, heraf i henhold til lovgivningen ét medarbejdervalgt. Nominerings- og vederlagsudvalget har til formål at forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens evaluerings- og nomineringsproces samt behandlingen af emner vedrørende aflønning og risici relateret hertil.

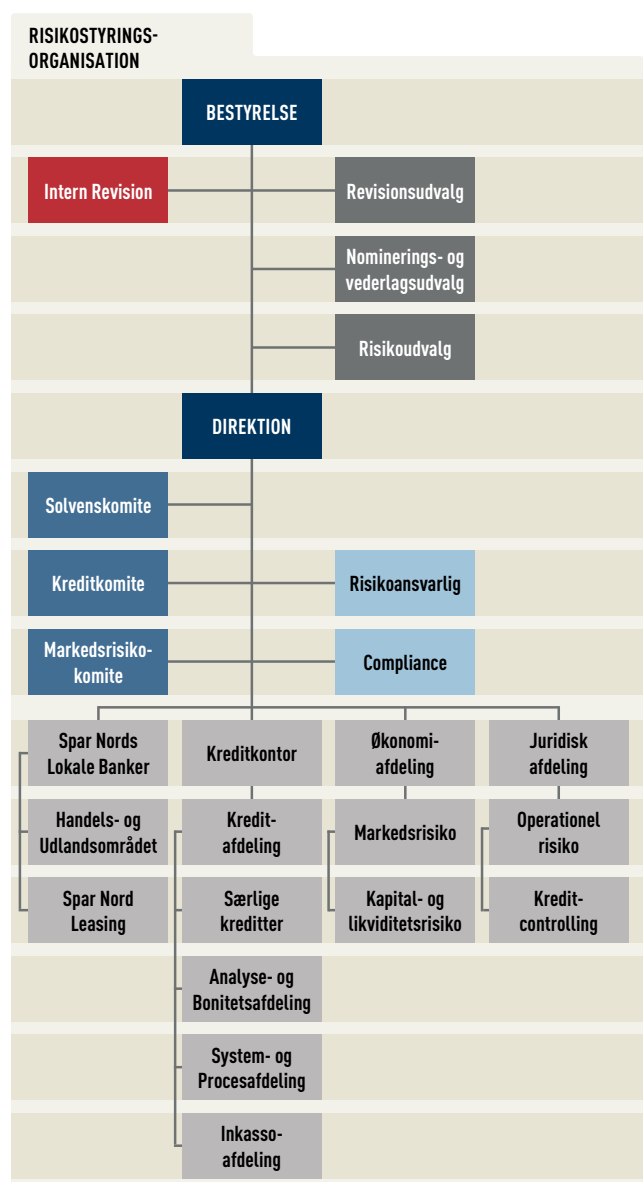
Spar Nord har ultimo 2013 etableret et risikoudvalg bestående af tre bestyrelsesmedlemmer. Risikoudvalget mødes minimum tre gange årligt.

3. RISIKOSTYRING

Risikoudvalget har en rådgivende rolle i fastlæggelsen af Spar Nords risikoappetit og løbende vurdering af bankens risikoprofil. Risikoudvalget har ligeledes en rådgivende rolle i forbindelse med gennemgang og vurdering af tilstrækkeligheden og effektiviteten af Spar Nords politikker, instrukser og systemer.

Direktionen er ansvarlig for den daglige ledelse af koncernen. Dette indebærer bl.a., at direktionen opstiller specifikke instrukser for koncernens risici og koncernens praksis vedrørende risikostyring. Direktionen rapporterer regelmæssigt til bestyrelsen om koncernens risikoeksponering.

Direktionen har nedsat en række udvalg og komiteer, som på specifikke områder bidrager til koncernens risikostyring, og som forbereder sager og temaer til behandling i direktionen og bestyrelsen.

3.2.1 KREDITKOMITE

Kreditsager, der ligger ud over Kreditkontorets bevillingsgrænser eller er af principiel karakter, behandles i Kreditkomiteen. Komiteen, der består af kreditdirektøren samt et medlem fra direktionen, samles tre gange om ugen. Ofte vil sager, der har været behandlet i Kreditkomiteen, blive forberedt til senere behandling i bestyrelsen.

3.2.2 MARKEDSRISIKOKOMITE

Markedsrisikokomiteen består af repræsentanter fra direktionen, Økonomiafdelingen samt Handels- og Udlandsområdet. Komiteen mødes kvartalsvis og gennemgår udviklingen i bankens positioner og risici samt likviditetssituationen sammen med forventningerne til markedsudviklingen og fremtidige planer. Endvidere modtager komiteen input fra et mere operationelt kapitalmarkedsudvalg, bl.a. om hvilke forhold der bør drøftes principielt.

3.2.3 SOLVENSKOMITE

Solvenskomiteen består af medlemmer fra direktionen, Kreditkontoret og Økonomiafdelingen. Komiteen har til formål at formulere målsætninger og principper for opgørelsen af den tilstrækkelige basiskapital og det individuelle solvensbehov. Solvenskomiteen indstiller det individuelle solvensbehov til godkendelse i bestyrelsen.

3.2.4 RISIKOANSVARLIG

Den risikoansvarliges ansvarsområde omfatter koncernens risiko-bæftede aktiviteter på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcete funktioner. Den risikoansvarlige er ansvarlig for, at risikostyring i koncernen sker på betryggende vis, herunder at der skabes et overblik over pengeinstituttets risici og det samlede risikobillede. Den risikoansvarlige har det overordnede ansvar for overholdelse af koncernens risikopolitikker samt overvågning og rapportering af risici på tværs af risikotyper og organisatoriske enheder. Den risikoansvarlige refererer til direktionen og rapporterer til bestyrelsen. Den risikoansvarliges arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

3.2.5 COMPLIANCE

Koncernens compliancefunktion har ansvar for at overvåge overholdelsen af finansiel lovgivning, branchestandarder og koncernens interne retningslinjer på alle områder. Funktionen refererer til Direktionen, rapporterer til bestyrelsen og bemandes med complianceansvarlige samt repræsentanter fra et udsnit af koncernens forretningsområder, som beskæftiger sig med decentrale complianceopgaver. Compliancefunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

3. RISIKOSTYRING

3.3 DAGLIG STYRING AF RISICI

3.3.1 KREDITRISIKO

Den daglige styring af kreditrisiko varetages af kunderådgiverne i samarbejde med de lokale direktører. Decentrale bevillingsretter er på op til 10 mio. kr. og afhænger af kompetencer og behov. Engagementer, der størrelsesmæssigt overstiger de decentrale bevillingsretter overgår til behandling i Kreditkontoret eller kreditkomiteen, og alle engagementer over 60 mio. kr. samt nye engagementer over 30 mio. kr. skal bevilges af bestyrelsen.

Den overordnede overvågning af koncernens kreditrisiko varetages af Bonitetsfunktionen, som overvåger udviklingen i alle engagementers kreditbonitet og gennemfører en systematisk bonitetskontrol af hele engagementsporteføljen.

Der er indført ratingsystemer i hele koncernen, der anvendes i den decentrale kreditgivning, bl.a. således at der kan bevilges større udvidelser til kunder i de bedste ratinggrupper end til kunder i de svagere ratinggrupper.

Risiko- og afviklingslines til finansielle modparter bevilges ud fra et instrukshierarki i tre niveauer, bestående af bestyrelsen, kreditkomiteen og direktøren for Handels- og Udlandsområdet, hvor bevillingsretten er tilpasset de enkelte niveauer. Opfølgningen på lines bliver foretaget af bankens Økonomiafdeling, hvilket sikrer funktionsadskillelsen. Alle lines bliver vurderet minimum årligt, bl.a. med udgangspunkt i den finansielle modparts årsregnskab eller med udgangspunkt i modpartens rating.

3.3.2 MARKEDSRISIKO

Spar Nords bestyrelse fastlægger de overordnede politikker, rammer og principper, og Økonomiafdelingen har ansvaret for at overvåge og kontrollere, at koncernens markedsrisiko ligger inden for de udstukne rammer.

Til styring af markedsrisici er der etableret et instrukshierarki med tre niveauer. På første niveau definerer bestyrelsen rammerne for koncernen. På næste niveau videregiver direktionen til koncernens øvrige enheder, hvoraf Handels- og Udlandsområdet er markant største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles de disponerende medarbejdere i Handels- og Udlandsområdet de rammer, som de kan disponere indenfor.

3.3.3 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsstyringen er opdelt i henholdsvis kortsigtet og langsigtet likviditetsstyring. Styringen af den kortsigtede likviditet er placeret i Handels- og Udlandsområdet, mens styringen af den langsigtede likviditet er placeret i Økonomiafdelingen.

Styringen af koncernens samlede likviditet udgøres af en række styringsmekanismer. For den kortsigtede likviditet anvendes et fast mål for den daglige likviditetsbuffer kombineret med stresstest. Den langsigtede likviditet styres gennem fokus på den strategiske likviditet og ligeledes gennem anvendelse af stresstest.

3.3.4 OPERATIONEL RISIKO

Operationelle risici styres gennem forretningsgange og procedurer, IT-systemer og kontrolforanstaltninger. Ansvar for risikostyringen i denne forbindelse ligger hos de ansvarlige enheder. Der skal udarbejdes risikovurderinger af de enkelte projekter med hensyn til risici, mulige konsekvenser og tiltag til at begrænse disse risici. Spar Nords sikkerhedspolitik, herunder IT-sikkerhedspolitik revideres årligt og godkendes af bestyrelsen.

3.3.5 BEREDSKABSPLANER

Koncernen har beredskabsplaner til håndtering af de kritiske områder, eksempelvis på kapital- og likviditetsområdet. Koncernen har ligeledes beredskabsplaner til håndtering af en situation med længevarende IT-nedbrud.

3.3.6 RAPPORTERING

Der anvendes væsentlige ressourcer for løbende at sikre en tilstrækkelig risikorapportering, herunder opfølgning på lovgivnings- og ledelsesmæssige risikorammer. Rapporteringen til bankens ledelse og relevante interessenter foretages efter faste retningslinjer.

Bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle de væsentligste risikoområder.

3. RISIKOSTYRING

ÅRLIG RAPPORTERING/GODKENDELSE

Direktionens risikoredegørelse

Samlet risikoredegørelse for bankens risikobehæftede aktiviteter på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder. Risikoredegørelsen skal være grundlag for og understøtte bestyrelsens overordnede styring af virksomheden, herunder i forbindelse med bestyrelsens fastsættelse af bankens risikoappetit, godkendelse af politikker og retningslinjer samt i forbindelse med bankens organisering og brug af it-systemer.

Risikopolitikker og retningslinjer

Gennemgang af bankens risikopolitikker og retningslinjer på de enkelte risikoområder (kreditrisiko, markedsrisiko mv.) og vurdering af behovet for at foretage tilpasninger.

Individuelt solvensbehov

Vurdering af koncernens risikoprofil og opgørelse af den tilstrækkelige basiskapital. Udvidet version af den rapport, der udarbejdes kvartalsvis, herunder gennemgang af proces og vurdering af anvendte parametre.

Operationel risiko

Gennemgang af koncernens operationelle risici og foranstaltninger til at imødegå disse.

Aktivgennemgang

Detaljeret gennemgang og analyse af bankens aktiver, herunder en specifik gennemgang af enkeltengagementer samt en analyse og vurdering af den fremtidige udvikling på væsentlige brancher eller aktivområder.

Redegørelse fra Compliance

Redegørelse om Compliancefunktionens arbejde og bankens generelle compliance.

Budget

Gennem udarbejdelse af bankens budget afdækkes de forretningsmæssige og strategiske risici.

Rapportering fra Risikoansvarlig

Opfølgning på bankens risikoappetit, og årsplanen for den risikoansvarlige (halvårlig).

KVARTALSVIS RAPPORTERING/GODKENDELSE

Individuelt solvensbehov

Vurdering af risikoprofilen og opgørelse af den tilstrækkelige basiskapital. Rapporten indeholder konklusioner på bankens stresstest og vurdering af kapitalbehovet for de enkelte risici.

Bonitetsrapport

Detaljeret analyse af udviklingen i engagement og nedskrivninger og tab, herunder porteføljeanalyser på ratingkategorier, størrelse, geografi mv. Ligeledes opfølgning på alle overtræk over 1 mio. kr. (månedligt).

Svage engagementer

Rapport med alle svage engagementer større end 25 mio. kr., hvor de gennemgås enkeltvis.

Store engagementer

Oversigt over engagementer, der udgør 10 pct. eller mere af bankens basiskapital og summen af disse engagementer, samt hvor mange procent denne sum udgør af basiskapitalen.

Markedsrisiko

Gennemgang og analyse af blandt andet bankens aktuelle rente-, aktie- og valutarisiko, herunder den historiske udvikling i udnyttelsen af de bestyrelsesfastsatte rammer og instrukser (månedligt).

Likviditetsrisiko

Gennemgang og analyse af bankens kort- og langsigtede likviditetsrisiko, herunder bankens likviditetsstresstest samt udviklingen i den historiske udnyttelse af de lovgivningsmæssige og bestyrelsesfastsatte rammer og instrukser (månedligt).

Kapitalforhold

Analyse af bankens kapitalmæssige forhold, herunder udvikling i risikovægtede poster og basiskapital.

IT-risiko

Gennemgang og opfølgning på bankens IT-sikkerhed og stabilitet på bankens IT systemer, herunder opfølgning på de outsourcede udviklingsprojekter.

Rapportering fra Compliance

Gennemgang af de væsentligste compliancekontroller samt status på igangværende opgaver.

Forecast

Forecast opdateres regelmæssigt med henblik på at sikre løbende opfølgning på de forretningsmæssige resultater samt fremskrivninger på resultat, balance, likviditet og kapitalforhold.

4. KAPITALSTYRING OG SOLVENSBEHOV

Spar Nord har licens til at drive bankvirksomhed og er som følge heraf underlagt et kapitalkrav baseret på de danske kapitaldækningsregler, som finder anvendelse på såvel moderselskabet som på koncernen.

4.1 KAPITALPOLITIK

Spar Nord har vedtaget en række politikker og instrukser, der skal sikre at koncernen til enhver tid råder over den kapital, der er tilstrækkelig til at overholde lovgivningens krav samt understøtte fremtidige aktiviteter og vækst. En del af formålet med instrukser og målsætninger er at sikre, at banken vil kunne modstå konjunkturtilbageslag, uventet store kredittab og store negative ændringer i værdien af de markedsrisikorelaterede positioner.

4.2 STYRING, OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

Spar Nords kapitalstyring har til formål at styre koncernens samlede kapital i forhold til den risikoprofil, koncernen har valgt. Koncernens kapitalmålsætninger skal sikre at der altid kan leves op til kapitaldækningsreglerne, som kræver en minimumskapital på 8 pct. af de opgjorte risici i den såkaldte Søjle I defineret i Basel II, tillagt et eventuelt yderligere kapitalkrav, der skal dække alle relevante risici, herunder risici som ikke er tilstrækkeligt dækket under Søjle I. Det drejer sig eksempelvis om forretningsrisici samt særlige kreditrisici.

Spar Nord har en målsætning om en egentlig kernekapitalprocent på minimum 12 og en solvensprocent på minimum 15. Derudover er det bankens mål at have en solvensprocent på minimum 3 procentpoint højere end bankens individuelle solvensbehov.

4.3 UDVIKLING I 2013

Ved udgangen af 2013 har Spar Nord en egentlig kernekapitalprocent 14,1, en kernekapitalprocent inkl. hybrid kernekapital på 17,4, en solvensprocent på 19,4 og et individuelt solvensbehov på 10,0 pct.

KAPITALPROCENTER

Pct.	2013	2012
Egentlig kernekapitalprocent	14,1	12,1
Kernekapitalprocent - inkl. hybrid kapital	17,4	15,1
Solvensprocent	19,4	15,5
Individuelt solvensbehov	10,0	10,0

Figur 4.1

4.4 BASISKAPITAL

Opgørelse af basiskapital fastlægges af et detaljeret regelsæt. Kapitalen omfatter kernekapital og efterstillet kapital i form af hybrid kernekapital og supplerende lånekapital. Egentlig kernekapital svarer stort set til den regnskabsmæssige egenkapital, idet der dog reduceres for goodwill og andre immaterielle aktiver mv. Koncernens efterstillede kapitalindskud kan under visse forudsætninger og med visse begrænsninger medregnes i kapitalgrundlaget.

Basiskapitalen er karakteriseret ved, at indskyderne er efterstillet de almindelige kreditorer, hvis banken går konkurs. Udviklingen i basiskapitalen er bl.a. bestemt af årets resultat, optagelse og indfrielse af efterstillet kapitalindskud samt udbytte- og tilbagekøbspolitik. Basiskapitalen indgår i beregningsgrundlaget for solvensnøgletallet.

OPGØRELSE AF BASISKAPITAL

Mio. kr.	2013	2012
Aktiekapital	1.255,3	1.255,3
Andre reserver	507,4	503,1
Overført resultat	4.681,2	4.125,3
- Foreslået udbytte	-125,5	0,0
- Immaterielle aktiver	-213,9	-200,0
- Goodwill i ass. virksomheder	-37,0	-37,0
- Udskudte skatteaktiver *)	-22,4	-27,6
- Egne aktier, som kunder har erhvervet på basis af lånefinansiering	-4,0	-6,4
Egentlig kernekapital efter primære fradrag	6.041,1	5.612,7
- Fradrag for kapitalandele i ass. virksomheder	-379,7	-376,9
- Fradrag for kapitalandele >10 pct.	-32,4	-32,2
- Fradrag for summen af kapitalandele < 10 pct.	-1,1	-43,6
- Forskel i værdiansættelse samt værdiændring i forpligtelser og sikringsinstrumenter	-4,7	0,0
- Hybrid kernekapital **)	549,0	549,0
- Hybrid kernekapital ***)	1.264,7	1.263,9
Kernekapital, inkl. hybrid kernekapital, efter fradrag	7.436,9	6.972,9
- Supplerende kapital	1.150,4	553,8
- Opskrivningshenlæggelser	88,8	91,6
- Fradrag for kapitalandele i ass. virksomheder	-379,7	-376,9
- Fradrag for kapitalandele >10 pct.	-32,4	-32,2
- Fradrag for summen af kapitalandele < 10 pct.	-1,1	-43,6
Basiskapital efter fradrag	8.262,9	7.165,6

*) Vedrører særunderskud i datterselskab, jf. årsrapport note 37.

**) Omfattet af overgangsordningen i §45 i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital.

***) Udstedt under lov om statslig kapitalindskud i kreditinstitutter.

Figur 4.2

4.4.1 UDVIKLING I BASISKAPITAL I 2013

Basiskapitalen er steget med 1.097,3 mio. kr. i 2013. Denne forøgelse skyldes hovedsageligt ændringer i forhold til supplerende lånekapital samt indregning af årets overskud på 536,1 mio. kr.

I modsætning til 2012, er der for 2013 foreslået udbytte svarende til 125,5 mio. kr. Basiskapitalen reduceres således med dette beløb.

I første kvartal blev der indfriet ansvarligt lån på 200,0 mio. kr. Da lånet på grund af tidspunktet for indfrielse alene var medregnet med 100,0 mio. kr. ultimo 2012, udgør reduktionen alene dette beløb.

4. KAPITALSTYRING OG SOLVENSBEHOV

Der er optaget ny ansvarlig lånekapital på 700,0 mio. kr. i december, hvilket betyder, at basiskapitalen i alt er styrket med 600,0 mio. kr. via optagelse af supplerende lånekapital.

4.5 RISIKOVÆGTED E POSTER

Risikovægtede poster er et vigtigt risikomål, som bl.a. anvendes ved fastsættelse af minimumskapitalkravet, og endvidere anvendes i beregning af de vigtigste risikonøgletal som kernekapitalprocent, solvensprocent og individuelt solvensbehov.

Risikovægtede poster påvirkes af forskellige faktorer, bl.a. fordelingen af krediteksponering på kundetyper og produkter.

Koncernen opgør risikovægtede poster for kreditrisiko og markedsrisiko med udgangspunkt i Basel II standardmetoden. Til beregning af modpartsrisikoen anvendes markedsværdimetoden mens de risikovægtede poster for operationel risiko tager udgangspunkt i basisindikatormetoden. Derudover benytter Spar Nord muligheden for nedvægtning af kreditrisiko, herunder benyttelse af eksponeringskategorierne detailkunder og pant i fast ejendom samt den udbyggede metode for finansielle sikkerheder.

Som det fremgår af figur 4.3, kan størstedelen af det samlede kapitalkrav (78 pct.) henføres til kreditrisiko.

RISIKOTYPE	Kapitalkrav *)		Risikovægtede poster	
Mio. kr.	2013	2012	2013	2012
Kreditrisiko				
- Centralreg. eller centralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0
- Regionale eller lokale myndigheder	0,0	0,0	0,0	0,0
- Offentlige enheder	0,4	2,7	4,6	33,2
- Institutter	89,8	95,8	1.122,8	1.197,0
- Erhverv mv.	1.131,9	1.215,5	14.148,5	15.193,1
- Detailkunder	1.136,8	1.257,2	14.209,8	15.714,9
- Eksp. sikret med pant i fast ejd.	104,7	115,6	1.308,1	1.445,5
- Eksp. med restancer eller overtræk	13,9	40,9	173,8	511,6
- Eksp. med kortsigtet rating	0,0	0,0	0,0	0,0
- Kollektive inv. ordninger	0,0	0,0	0,1	0,5
- Andre eksponeringer	95,8	120,4	1.197,9	1.505,1
- Modpartsrisiko	94,7	127,8	1.183,9	1.597,6
Kreditrisiko i alt	2.668,0	2.975,9	33.349,5	37.198,5
Markedsrisiko				
- Gældsinstrumenter	248,1	239,4	3.102,1	2.992,3
- Aktier mv.	32,8	14,7	410,8	183,2
- Valutarisiko	22,1	7,5	276,0	94,3
- Råvarerisiko	0,1	0,0	0,8	0,0
Markedsrisiko i alt	303,1	261,6	3.789,7	3.269,8
Operationel risiko i alt	444,6	467,1	5.557,5	5.839,1
Kapitalkrav i alt	3.415,7	3.704,6	42.696,7	46.307,4

*) Kapitalkrav er beregnet som 8 pct. af risikovægtede poster

Figur 4.3

Samlet har der i 2013 været et fald i risikovægtede poster på 3.610,7 mio. kr. i forhold til 2012.

De risikovægtede aktiver for kreditrisiko er i 2013 reduceret med 3.849,0 mio. kr., svarende til en reduktion i kapitalkravet med 307,9 mio. kr. Reduktionen i risikovægtede aktiver på 1.879,7 mio. kr. kan henføres til afvikling af leasingaktiviteter.

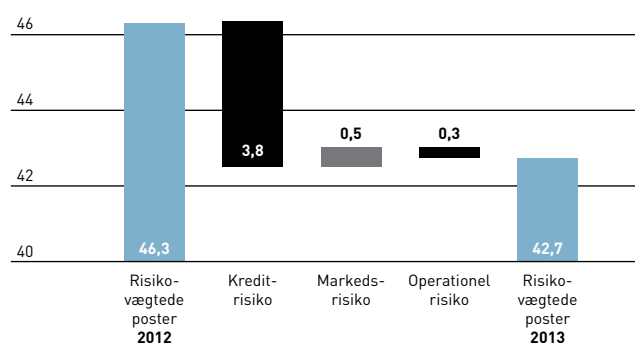
De risikovægtede poster for markedsrisiko er i 2013 forøget med 519,9 mio. kr., svarende til en forøgelse af kapitalkravet med 41,5 mio. kr. Forøgelsen skyldes en stigning i valutarisiko, aktier i kollektive investeringsordninger samt specifik risiko.

De risikovægtede poster for operationel risiko er i 2013 reduceret med 281,6 mio. kr. til i alt 5.557,5 mio. kr.

Nedenstående figur viser ændringerne i de risikovægtede aktiver fra 2012 til 2013.

ÆNDRINGER I RISIKOVÆGTED E POSTER

Mia. kr.

Figur 4.4

4.6 INDIVIDUELT SOLVENSBEHOV

Banken anvender den såkaldte 8+ model, som Finanstilsynet anvender i sin vejledning. En 8+ tilgang betyder, at der tages udgangspunkt i minimums-solvenskravet på 8 pct. af de risikovægtede poster (søjle I) med tillæg for risici og forhold, der ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af de risikovægtede poster. Med andre ord antages almindelige risici at være dækket af 8 pct.-kravet, og der skal derfor tages stilling til, i hvilket omfang et institut har risici derudover, som nødvendiggør et tillæg i solvensbehovet (søjle II).

I Finanstilsynets vejledning er der opstillet benchmarks inden for en række risikoområder, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkeligt, og der dermed skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der så vidt muligt opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Med afsæt i Finanstilsynets vejledning fastsætter bestyrelsen efter indstilling fra solvenskomiteen bankens tilstrækkelige basiskapital og individuelle solvensbehov.

4. KAPITALSTYRING OG SOLVENSBEHOV

Bankens opgørelsesmetode følger Finanstilsynets vejledning og er baseret på en vurdering af bankens risici inden for følgende 7 hovedområder, hvoraf de 6 første er direkte kommenteret i Finanstilsynets vejledning:

1. Indtjening

2. Udlånsvækst

3. Kreditrisici

- Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer
- Koncentrationsrisiko: Individuelle kunder
- Koncentrationsrisici: Brancher
- Koncentration på sikkerheder
- Koncentration på geografi
- Koncentration på privat/erhverv
- Øvrige kreditrisici

4. Markedsrisici

- Renterisiko
- Aktierisiko
- Valutarisiko

5. Likviditetsrisici

6. Operationelle risici

7. Øvrige risici

- Bankens forretningsprofil
- Kapitalfremskaffelse
- Strategiske risici
- Omdømmerisici
- Ejendomme
- Øvrige

Fastsættelsen af de enkelte områders indflydelse på kapitalbehovet er beregnet direkte via de metoder, som Finanstilsynet har anvist i vejledningen, og via supplerende beregninger. På enkelte risikoområder har ledelsen foretaget en skønsmæssig vurdering.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter bankens opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at bankens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici, som ledelsen finder, at banken har påtaget sig.

Den nødvendige basiskapital er ultimo 2013 opgjort til 4,3 mia. kr., hvilket er 0,4 mia. kr. lavere end ultimo 2012.

Koncernens risikovægtede poster faldt fra 46,3 mia. kr. ultimo 2012 til 42,7 mia. kr. ultimo 2013, men solvensbehovet opgjort i procent er forblevet uændret på 10,0.

SOLVENSBEHOV FORDELT PÅ RISIKOOMRÅDER

Mio. kr. / pct.	2013				2012			
	Koncern Tilstræk. basis kapital	Koncern Solvens- behov	Moder- selskab Tilstræk. basis kapital	Moder- selskab Solvens- behov	Koncern Tilstræk. basis kapital	Koncern Solvens- behov	Moder- selskab Tilstræk. basis kapital	Moder- selskab Solvens- behov
Kreditrisiko	3.235,0	7,6	3.316,0	7,7	3.469,7	7,5	3.520,0	7,6
Markedsrisiko	586,6	1,4	591,4	1,4	544,8	1,2	544,8	1,2
Operationel risiko	444,6	1,0	398,1	0,9	467,1	1,0	424,1	0,9
Øvrige risici	0,0	0,0	0,0	0,0	150,0	0,3	150,0	0,3
Evt. tillæg, som skyldes lov- bestemte krav	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	4.266,2	10,0	4.305,5	10,0	4.630,4	10,0	4.638,9	10,0

Figur 4.5

4.7 OVERDÆKNING I FORHOLD TIL LOVKRAV OG KAPITALMÅLSÆTNINGER

Solvensprocenten på koncernniveau var ultimo 2013 på 19,4, svarende til en overdækning på 9,4 procentpoint i forhold til det individuelle solvensbehov.

Overdækningen steg dermed fra 5,5 procentpoint ultimo 2012 til 9,4 procentpoint ultimo 2013.

OVERDÆKNING I FORHOLD TIL LOVKRAV

	Koncern 2013	Moder- selskab 2013	Koncern 2012	Moder- selskab 2012
Basiskapital efter fradrag (mio.kr.)	8.262,9	8.232,4	7.165,6	6.979,0
Tilstrækkelig basiskapital (mio. kr.)	4.266,2	4.305,5	4.630,4	4.638,9
Overdækning (mio. kr.)	3.996,7	3.926,9	2.535,2	2.340,1
Solvensprocent	19,4	19,1	15,5	15,0
Individuelt solvensbehov (pct.)	10,0	10,0	10,0	10,0
Overdækning (procentpoint)	9,4	9,1	5,5	5,0

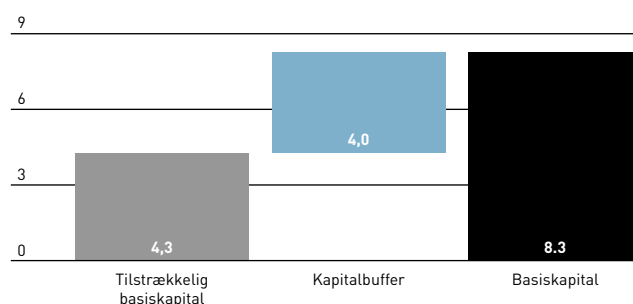
Figur 4.6

Kapitalmålsætningen er, at solvensen som minimum skal ligge 3,0 procentpoint over det individuelle solvensbehov. Med en overdækning på 9,4 procentpoint ultimo 2013 ligger bankens overdækning således pænt over målsætningen.

Målt i beløb havde banken ultimo 2013 en solvensmæssig overdækning på 4,0 mia. kr., jf. efterfølgende figur.

SOLVENSBEHOV OG KAPITALBUFFER

Mia. kr.

Figur 4.7

5. LIKVIDITETSRISIKO

Banken er generelt eksponeret over for likviditetsrisiko, når udlåns-, investerings- og fundingaktiviteter resulterer i cashflow mismatch. Ved likviditetsrisiko forstås, at banken ikke kan opfylde sine betalingsforpligtelser samtidig med opfyldelse af likviditetskrav i lovgivningen. Det er ligeledes en likviditetsrisiko, såfremt manglende finansiering/funding forhindrer banken i at opretholde den vedtagne forretningsmodel eller at bankens omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget.

5.1 LIKVIDITETSPOLITIK

Politikken fastlægger bankens overordnede risikoprofil for likviditetsrisiko og finansieringsstruktur, samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet med henblik på lønsomt at understøtte bankens forretningsmodel.

Målet med bankens likviditetspolitik er at sikre, at banken til et hvert tidspunkt har en likviditetsrisiko, der står i et naturligt forhold til bankens overordnede risikoprofil.

Likviditetspolitikken skal ligeledes sikre, at banken til ethvert tidspunkt har en tilstrækkelig håndtering og styring af bankens likviditet, kan opfylde sine betalingsforpligtelser, overholde gældende lovgivningskrav samt understøtte fremtidige aktiviteter og vækst.

5.2 STYRING, OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

Med udgangspunkt i de af bestyrelsen fastsatte politikker, målsætninger og beredskabsplaner har direktionen udstukket operationelle rammer, hvor Handels- og Udlandsområdet har ansvaret for styring af koncernens kortsigtede likviditet, og Økonomiafdelingen har ansvaret for styringen af koncernens langsigtede funding.

Spar Nord opgør bankens strategiske likviditet som indlån ekskl. repoforretninger, seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud og egenkapital fratrasket udlån ekskl. reverseforretninger. Desuden medregnes efterstillede kapitalindskud, seniorlån og udstedte obligationer, som har forfald inden for 12 måneder, ikke i opgørelsen af strategisk likviditet.

Det er koncernens målsætning at have en likviditetsoverdækning i henhold til lovgivningens krav på minimum 50 pct. svarende til grænseværdien i Finanstilsynets Tilsynsdiamant, samt en finansieringsstruktur som holder sig inden for grænseværdien for "Funding-ratio" fastsat i Tilsynsdiamanten.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre, overvåge og kontrollere, at bankens likviditetsrisiko ligger inden for de udstukne rammer. Der foretages regelmæssig rapportering til bestyrelsen, direktionen, Finanstilsynet og Nationalbanken.

5.3 UDVIKLING I 2013

Bankens likviditetssituation er blevet markant styrket gennem 2013. Inklusiv udstedte obligationer overtaget i forbindelse med fusion med Sparbank har banken tilbagebetalt seniorlån og udstedte obligationer for i alt 6,2 mia. kr. i 2013. Sammenlignet med 2012 er bankens langsigtede funding forøget med 7 procentpoint og udgør ultimo 2013 82 pct. af bankens samlede funding.

Tilbagebetaling af seniorfunding er endvidere sket samtidig med, at banken har styrket sine likviditetsnøgletal. Således er bankens strategiske likviditet forøget med 2,5 mia. kr. sammenlignet med 2012. Strategisk likviditet opgøres ultimo 2013 til 17,3 mia. kr. Tilsvarende er bankens likviditetsoverdækning iht. minimumskravet i Lov om finansiel virksomhed § 152 forøget med 20 procentpoint sammenlignet med 2012. Likviditetsoverdækningen opgøres ultimo 2013 til 231 pct.

Likviditetsstyring i Spar Nord

	Kortsigtet likviditetsstyring		Likviditetsstresstest	Styring af fundingkilder og -behov	Langsigtet likviditetsstyring
Formål	Sikre at banken på kort operationelt sigt altid kan svare sine forpligtelser. Sikre opfyldelse af forsvarlig likviditet, jf. FIL §152.	Sikre at banken på et kort 30-dages sigt har tilstrækkelige likvide aktiver af god kvalitet til at imødestå et hårdt stressscenario. Sikre opfyldelse af Liquidity Coverage Ratio (LCR), jf. CRR.	Sikre at banken i rimelig tid er opmærksom på fremtidige likviditets- og refinansieringsrisici. Stresstest udarbejdes på 12 måneders sigt.	Sikre at banken har en diversificeret og balanceret fundingstruktur. Sikre at banken har overblik over fremtidige fundingbehov fordelt på fundingkilder.	Sikre at banken på langt sigt har inddækket et evt. indlåns-/udlåns-mismatch. Sikre opfyldelse af Finanstilsynets Funding Ratio, jf. Tilsynsdiamanten og Net Stable Funding Requirement (NSFR), jf. CRR.
Styringsredskab	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Centralt instruksmål	Centralt instruksmål	Centralt instruksmål
Overvågning/kontrol	Markets	Markets	Funding	Funding	Funding
Modtager	Direktionen/Bestyrelsen	Direktionen/Bestyrelsen	Direktionen/Bestyrelsen	Direktionen/Bestyrelsen	Direktionen/Bestyrelsen
Model	GAP-analyse	GAP-analyse	GAP-analyse/Fremskrivning	GAP-analyse/Fremskrivning	GAP-analyse
Nøgletal/model til opfølgning	Likviditetsberedskab 5 ugers regel	Liquidity Coverage Ratio 30 dages regel	Likviditetsstresstest	Likviditetsfremskrivning	Strategisk likviditet

Figur 5.1

5. LIKVIDITETSRISIKO

5.4 KORTSIGTET LIKVIDITET

Spar Nord har igennem flere år arbejdet med en fast model til styring af kortsigtet likviditet. Modellen opgør udviklingen i bankens likviditet under forudsætning af, at al pengemarkedsfunding forfalder kontraktuelt og ikke fornyes. Dette gøres dagligt for en periode på 8 uger. Bestyrelsen fastsætter det tidsrum, som banken efter modellen skal have positiv likviditet. De seneste år har målet været sat til 5 uger.

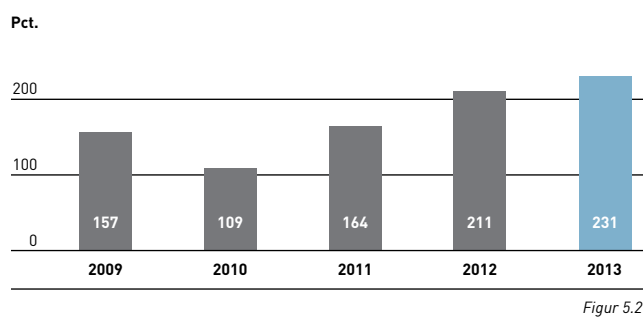
Endelig har bestyrelsen fastlagt et mål om, at koncernens likviditetsberedskab ekskl. puljer som minimum skal udgøre 10,0 mia. kr., hvilket omregnet svarer til 50 pct. likviditetsoverdækning i henhold til minimumskravet i Lov om finansiel virksomhed § 152.

5.5 LIKVIDITETSBEREDSKAB

Spar Nords styring af kortsigtet likviditet skal sikre tilstrækkelig, fri likviditet, således at banken til enhver tid lever op til minimumskravet til likviditetsoverdækning i henhold til Lov om finansiel virksomhed § 152 samt til grænseværdien på 50 pct. fastsat i Tilsynsdiamanten. Fri likviditet defineres som ubelånte, likvide fondsaktiver, anfordringsindskud i kreditinstitutter, indskudsbeviser og kontantbeholdning. Dertil lægges bindende kredittilsagn hos andre kreditinstitutter.

Likviditetsoverdækningen i henhold til minimumskrav i § 152 udgjorde ultimo 2013 16,3 mia. kr. mod 16,2 mia. kr. pr. 31. december 2012. Omregnes overdækningen til procent, svarer det til en overdækning på 231 pct. i 2013, mens overdækningen i 2012 var på 211 pct.

LIKVIDITET I FORHOLD TIL LIKVIDITETSKRAV (§152)

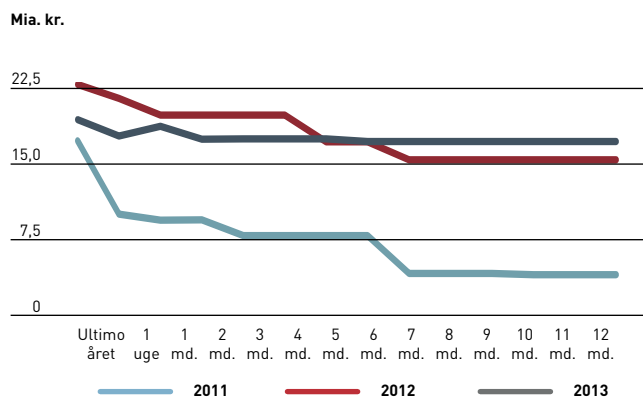
5.6 STRESSTEST

Som supplement til bankens likviditetsstyringsmodeller udarbejder banken interne stresstests. Stresstestene udarbejdes for en 12 måneders periode og opgøres i tre fast definerede scenarier: Et virksomhedsspecifikt, et markedsspecifikt og et kombinationsscenario.

Banken udarbejder endvidere en stresstest svarende til Moody's "12 måneder uden hjælp". Som forudsætning her er banken afskåret fra kapitalmarkederne i opgørelsesperioden, hvorfor seniorlån, udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud ikke refinansieres ved udløb. På den anden side forbliver den stabile indlånsbase en tilgængelig finansieringskilde, mens der kun forudsættes en moderat reduktion i bankens aktiver.

Som det fremgår af efterfølgende figur har koncernen positiv likviditet i den fulde periode på 12 måneder.

MOODY'S 12 MÅNEDER UDEN HJÆLP

Foruden Spar Nords egne stresstest og Moody's "12 måneder uden hjælp" udarbejdes månedlige likviditetsstresstest til Finanstilsynet og Nationalbanken.

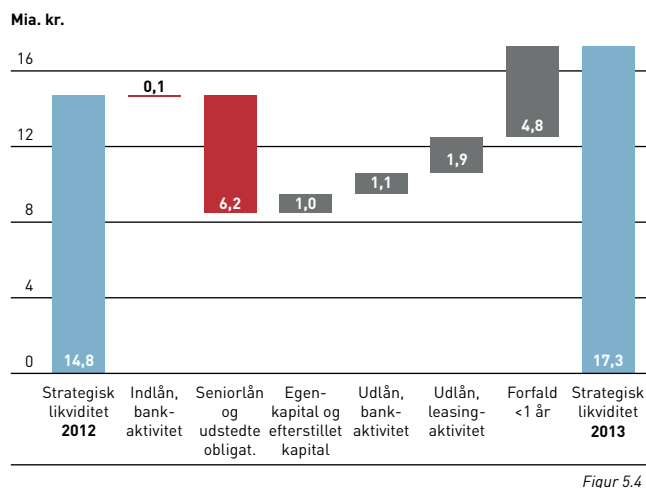
5.7 STRATEGISK LIKVIDITET

Spar Nords strategiske likviditet opgør bankens langsigtede likviditet.

Ved udgangen af 2013 havde banken en strategisk likviditet på 17,3 mia. kr. Det svarer til en stigning på 2,5 mia. kr. sammenlignet med udgangen af 2012, hvor strategisk likviditet blev opgjort til 14,8 mia. kr.

Den primære baggrund for forøgelsen er en reduktion i såvel bankudlån som leasingaktiviteter, der tilsammen reduceres med 3 mia. kr. sammenlignet med 2012.

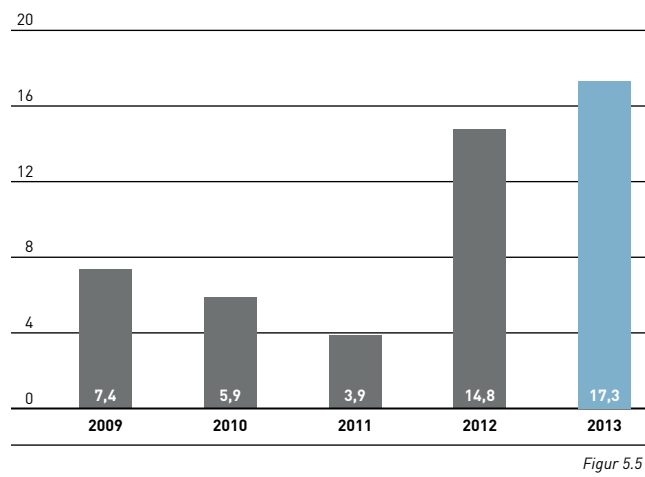
UDVIKLING I STRATEGISK LIKVIDITET

5. LIKVIDITETSRISIKO

STRATEGISK LIKVIDITET

Mia. kr.

5.8 FUNDING- OG FORFALDSSTRUKTUR

Koncernens aktiver fundes gennem fire fundingkilder:

- Kundeindlån
- Lån eller repotransaktioner hos andre kreditinstitutter og Nationalbanken
- Udstedte obligationer og seniorlån
- Efterstillede kapitalindskud og egenkapital

Kundeindlån er fortsat bankens største fundingkilde og udgør ultimo 2013 70,0 pct. af bankens samlede funding, hvilket er 5,8 procentpoint højere end ultimo 2012. Ultimo 2013 udgør summen af bankens efterstillede kapitalindskud og egenkapital i alt 9,5 mia. kr. svarende til 15,9 pct., hvilket er en stigning på 2,8 procentpoint i forhold til ultimo 2012. Samlet set udgør bankens langsigtede funding (funding med en løbetid over 1 år) i alt 81,6 pct., hvilket er 6,8 procentpoint højere end ultimo 2012.

FUNDING

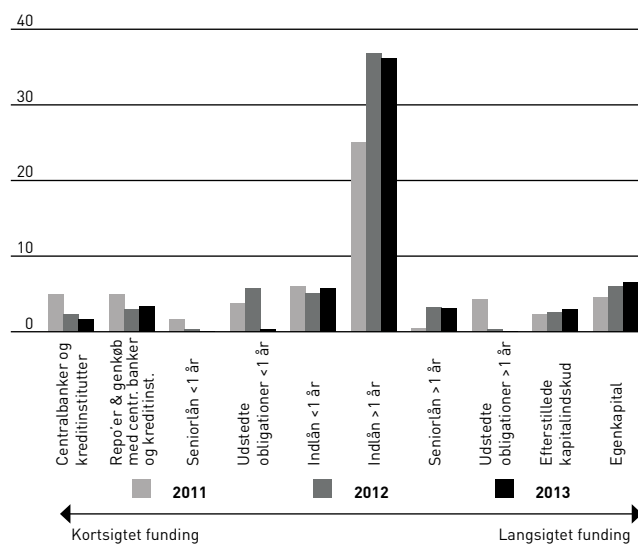
Mio. kr. / Pct.	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Cent.banker og kreditinst.	1.625,9	2.273,9	4.965,2	2,7	3,5	8,5
Repo'er og genkøb med cent.banker og kreditinst.	3.397,7	2.945,0	5.010,8	5,7	4,5	8,6
Seniorlån <1 år	0,0	300,0	1.636,8	0,0	0,5	2,8
Udstedte obl. <1 år	278,5	5.789,9	3.731,1	0,5	8,9	6,4
Indlån <1 år	5.699,8	5.108,6	6.057,1	9,5	7,8	10,4
Indlån >1 år	36.130,7	36.813,1	25.030,5	60,5	56,4	43,1
Seniorlån >1 år	3.079,2	3.191,9	478,1	5,2	4,9	0,8
Udstedte obl. >1 år	23,1	303,4	4.290,2	0,0	0,4	7,4
Efterst. kapitalindskud	3.002,4	2.561,5	2.316,8	5,0	3,9	4,0
Egenkapital	6.532,7	5.975,3	4.627,3	10,9	9,2	8,0
Total	59.770,0	65.262,6	58.143,9	100,0	100,0	100,0

Figur 5.6

Ultimo 2013 har banken seniorfunding for i alt 3,4 mia. kr., hvoraf de 3,0 mia. kr. udgøres af Nationalbankens LTRO-facilitet med fondsaktiver som sikkerhedsgrundlag.

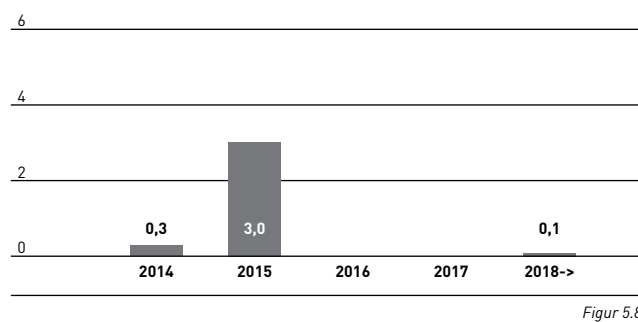
FUNDINGSTRUKTUR

Mia. kr.

FORFALDSSTRUKTUR PÅ SENIORFUNDING

Mia. kr.

5.9 LIKVIDITETSBEREDSKABSPLAN

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter har Spar Nord udarbejdet en likviditetsberedskabsplan indeholdende et katalog over mulige handlinger, som kan styrke bankens likviditet i en krisesituation. I kataloget er de enkelte handlingers forventede effekt og tidshorisont beskrevet nærmere. Likviditetsberedskabsplanen træder i kraft, såfremt koncernen kun vanskeligt og med markant øgede fundingomkostninger kan opfylde de fastsatte likviditetsinstrukser.

5. LIKVIDITETSRISIKO

5.10 SPAR NORDS RATING

Spar Nord var i perioden 2007- 2014 rated hos Moody's. I maj 2012 opsagde banken samarbejdet med Moody's. Den primære baggrund for beslutningen var bankens komfortable likviditetssituation, hvilket betyder, at banken ikke længere har behov for at udstede obligationer på det internationale kapitalmarked.

Moody's har meddelt, at ratingen af Spar Nord er trukket tilbage, og at banken således primo februar 2014 ikke længere er rated af Moody's.

Bankens historiske ratings fremgår af nedenstående tabel.

OFFICIEL RATING

	2013	2012	2011	2010	2009
Langfristet gæld	Ba1	Baa3	Baa2	A2	A2
Kortfristet gæld	NP	P-3	P-2	P-1	P-1
Finansiell styrke	D+	C-	C-	C-	C-

Figur 5.9

6. CRD IV OG CRR

6.1 BETYDNINGEN AF FREMTIDIGE REGLER OM KAPITALKRAV OG KRAV TIL LIKVIDITET

CRD IV og CRR udgør grundstenene i den europæiske regulering af kreditinstitutter og investeringsselskaber og erstatter primært de eksisterende direktiver om udøvelse af virksomhed som kreditinstitut eller investeringsselskab (direktiv 48 og 49/2006) og de nationale implementeringer heraf i medlemsstaterne.

CRD IV og CRR er den europæiske implementering af Basel III-reglerne og har, ud over implementering af Basel III, til formål at skabe et ensartet fælleseuropæisk grundlag for udøvelse af virksomhed som kreditinstitut eller investeringsselskab og konkurrence mellem sådanne virksomheder. Det opnås ved i vidt omfang at erstatte direktivformen og nationale implementeringer deraf med en forordning, som er direkte gældende i medlemsstaterne.

Reglerne indeholder en række ændringer i definition af og krav til størrelsen og kvaliteten af kreditinstitutters kapital, krav til kapitalbuffere og modpartsrisici, begrænsninger på udlåns gearing samt indførelsen af ny likviditetsregulering. Endelig indeholder reglerne bl.a. elementer inden for god selskabsledelse (corporate governance) samt en stramning af kravene til Finanstilsynets sanktionsmuligheder over for institutter, der ikke overholder kravene.

De nye europæiske kapitaldækningsregler CRD IV og CRR trådte i kraft pr. 1. januar 2014. Reglerne indeholder omfattende overgangs- og indfasningsbestemmelser vedrørende bl.a. kapital- og likviditetsskravene således, at disse indføres gradvist i perioden 2014-2019.

6.2 KAPITALKRAV

CRR fastsætter en række detaljerede krav om mere og bedre kapital, som skal gøre kreditinstitutterne bedre i stand til at absorbere tab uden at blive insolvente. Det højere krav til kvalitet og omfang af egentlig kernekapital er et centralt element i forordningen. Reglerne stiller en række objektive kriterier, som de enkelte kapitalinstrumenter skal opfylde for at kunne tælle med i de enkelte kategorier af kapitalkrav (hhv. egentlig kernekapital, hybrid kernekapital og supplerende lånekapital), bl.a. strammes kravene til hybrid kernekapital betydeligt.

CRR betyder en markant stigning i minimumskapitalkravet til pengeinstitutterne. Minimumskapitalkravet for egentlig kernekapital vil blive gradvist løftet fra de nuværende 2 pct. af risikovægtede aktiver til 4,5 pct. i 2015. Samtidig hermed forhøjes kravet til kernekapitalen, som udover egentlig kernekapital, omfatter andre kapitalformer, der er uden udløbsdato, og som er efterstillet alle bankens kreditorer. Kernekapitalen skal fremover udgøre mindst 6 pct. af de risikovægtede aktiver, i forhold til det nuværende krav i dag på 4 pct., mens kravet om en samlet solvensprocent er uændret på 8.

På baggrund af forordningen er det Spar Nords vurdering, at koncernens egentlige kernekapital i pct. af de risikovægtede poster, der pr. 31. december 2013 udgjorde 14,1 pct., vil blive reduceret med cirka 1,6 procentpoint, når den beregnes på grundlag af fuldt implementerede CRR regler. Effekten på den egentlige kernekapitalprocent i 2014 er en reduktion i niveauet 0,5 procentpoint. Den forventede ændring vil primært kunne henføres til:

- nyt kapitaltillæg til modpartsrisiko
- ny definition af misligholdelse for institutter, der anvender standardmetoden for kreditrisiko
- lettelse i kapitalkrav for kreditrisiko mod små og mellemstore virksomheder
- anvendelse af ECAI ratings som grundlag for beregning af risikovægtede poster
- eksponeringer forbundet med særlig stor risiko
- beregningsgrundlaget for beregning af fradrag, flyttes til egentlig kernekapital.

6.3 KAPITALBUFFERE

Ud over ovennævnte skærpede krav til koncernens egentlige kernekapital, stilles der nye krav om:

- En permanent kapitalbevaringsbuffer på 2,5 pct. af de risikovægtede aktiver.
- En kontracyklisk kapitalbuffer på op til 2,5 pct. af de risikovægtede aktiver (kan undtagelsesvist forhøjes). Denne buffer fastsættes af Finanstilsynet, hvis visse parametre indikerer, at der er tendens til uhensigtsmæssig høj udlånsvækst.
- Der gives mulighed for, at Finanstilsynet kan stille et yderligere kapitalkrav i form af en systemisk risikobuffer.

Fælles for alle bufferne er, at det alene er egentlig kernekapital, der må anvendes til at opfylde kapitalkravet.

Hvis et pengeinstitut ikke opfylder kapitalkravet til bufferne, vil det medføre begrænsninger i pengeinstitutets mulighed for at foretage udbyttebetalinger og andre udlodninger.

I Danmark introducerer myndighederne de nationale SIFI krav med hjemmel i de nye regler om den systemiske buffer. Reglerne forventes at træde i kraft 31. marts 2014.

Med afsæt i de danske kriterier for SIFI, vurderes det ikke, at Spar Nord vil blive identificeret som SIFI.

6. CRD IV OG CRR

6.4 DEFINITION AF INSTRUMENTER, DER KAN MEDREGNES I BASISKAPITALEN

Et af hovedformålene med lovgivningen er at styrke kvaliteten af de instrumenter (ud over egenkapital), som kan indregnes i basiskapitalen. CRR indeholder således strengere kriterier for indregning af instrumenter i kernekapitalen og i den supplerende lånekapital. I forhold til definitionen af kernekapital og supplerende lånekapital er de eneste instrumenter, der kan medtages, de instrumenter, som pengeinstitutterne ikke har incitament til at indfri, fx instrumenter med renteforøgelsesklausuler. I henhold til CRR skal instrumenter, som ikke længere opfylder kravene til indregning i kernekapital eller supplerende lånekapital, udfases. Derudover skal instrumenter, for hvilke der er et incitament til indfrielse, udfases, efterhånden som de udløber. Eksisterende statslige kapitalindskud herunder statslig hybrid kernekapital vil kunne medregnes i basiskapitalen frem til udgangen af 2017.

Der er moderate incitamenter for indfrielse af bankens nuværende hybride kernekapital, og overgangsreglerne er derfor gældende herfor.

Bankens supplerende lånekapital er etableret med vilkår, der lever op til kravene for indregning i basiskapitalen under CRR.

6.5 GEARINGSGRAD

CRR indfører regler om beregning af en såkaldt gearingsgrad. Basel III indeholder et krav om, at kernekapital skal udgøre mindst 3 pct. af den samlede eksponering. Ifølge CRR vil virkningen af den fastsatte gearingsgrad blive overvåget med henblik på at gøre den til et bindende søjle 1-måletal. Spar Nord anslår, at gearingsgraden ultimo 2013 var på 7,0 pct. korregeret for CRR vilkår ved en fuld indfasning af regelsættet.

Efterfølgende tabel giver oplysninger om bankens gearingsgrad i henhold til CRR beregnet pr. december 2012 og december 2013:

BANKENS GEARINGSGRAD I HENHOLD TIL CRR

Mio. kr. / pct.	2013	2012
Eksponeringsværdi	81.382,0	87.162,7
Regulatorisk justering	730,8	793,6
Justeret eksponeringsværdi	80.651,2	86.369,1
Kernekapital, fuldt indfaset	5.682,7	5.208,4
Gearingsgrad	7,0	6,0

Figur 6.1

6.6 LIKVIDITET

Der udestår fortsat et væsentligt arbejde omkring udarbejdelse af endelige definitioner, herunder tekniske og implementeringsmæssige standarder, som EBA skal udarbejde til Kommissionens endelige godkendelse i løbet af 2014.

En væsentlig afklaring gennem hele forløbet med Basel III, CRD IV og nu CRR har været behandling af særligt dækkede obligationer, som blandt andet dækker over danske realkreditobligationer, både i forhold til likviditetsklasse og -haircut.

I Spar Nords beregninger af LCR er det antaget, at danske særligt dækkede obligationer i al væsentlighed kan medregnes blandt de bedste aktiver som aktiver med særdeles stor likviditet med et generelt haircut på 15 pct.

Spar Nord opgør ultimo 2013 LCR til 115 pct.

Det skal understreges, at der fortsat er usikkerhed omkring de lovgivningsmæssige forhold omkring opgørelse af LCR nøgletallet, og som følge heraf ligeledes Spar Nords beregninger.

7. KREDITRISIKO

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser, herunder risiko ved kunder med finansielle problemer, risici relateret til store engagementer, koncentrationsrisici og risiko på bevilgede, ikke-udnyttede engagementer. Under kreditrisiko hører tillige afviklings- og modpartsrisiko. Afviklingsrisiko er den risiko, der opstår, når betalinger afvikles, f.eks. betalinger for valutatransaktioner og handel med finansielle instrumenter, herunder derivater. Risikoen opstår, når koncernen fremsender betalinger, før den kan sikre sig, at modparten har opfyldt sine forpligtelser. Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af en kundes misligholdelse af OTC-derivater og værdipapirfinansieringsinstrumenter.

7.1 KREDITPOLITIK

Spar Nords samlede kreditrisiko styres med udgangspunkt i koncernens kreditpolitik, som sammen med de overordnede rammer for koncernens risikotagning fastsættes af bestyrelsen. Det centrale formål med Spar Nords kreditpolitik er at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko samt at risikotagning altid er forudkalkuleret.

Det er koncernens indstilling, at al kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og at kreditværdighed (kundens evne og vilje til at opfylde nuværende og fremtidige forpligtelser) er et væsentligt parameter i alle kundeforhold.

Spar Nord lægger vægt på at skabe langvarige kunderelationer og ønsker ikke at bruge risikovillighed som et konkurrenceparameter. Spar Nord ønsker kun at indgå i forretninger, som er i overensstemmelse med god forretningsskik, og som ikke belaster koncernens omdømme og professionelle image.

Koncernen har som hovedregel, at der ikke ydes lån og kreditter alene ud fra de stillede sikkerheder. Kunden skal således have både vilje og evne til at tilbagebetale de ydede lån, uden at koncernen skal realisere sikkerheder.

I bestræbelserne på at sikre god risikomæssig diversificering af krediteksponeringen har Spar Nord fastlagt en række interne målsætninger. Koncernen ønsker ikke at være eksponeret imod enkelte kunder eller brancher, som alene kan true bankens selvstændighed. Der er derfor fastsat en begrænsning på kundeengagementer til maksimalt 400 mio. kr., hvoraf den usikrede del maksimalt må udgøre 150 mio. kr.

Engagementer med finansielle institutter under tilsyn er ikke omfattet af denne begrænsning.

Ved opgørelsen af engagementsstørrelserne reduceres for såkaldte "særligt sikre krav", som fremgår af Finanstilsynets bekendtgørelse om store engagementer. For samhandelspartnere i den finansielle sektor med en ekstern kreditvurdering på investment grade niveau gælder lovgivningens begrænsninger, og for andre samhandelspartnere i den finansielle sektor gælder en internt fastsat grænse på 600 mio. kr.

Summen af store engagementer opgjort i henhold til den opgørelsesmetode, der anvendes i Finanstilsynets Tilsynsdiament, udgør 26,3 pct.

Herudover har koncernen fastsat en række branchemæssige begrænsninger. Koncernen har bl.a. en målsætning om, at landbrugsengagementer ikke skal overstige 10 pct. af koncernens udlån og garantier, og at ejendomsengagementer skal udgøre en lavere andel af koncernens udlån og garantier end gennemsnittet i de danske pengeinstitutter. Det er målsætningen, at privatkundeandelen skal være højere end sektorgennemsnittet samt være over 30 pct. af koncernens samlede udlån og garantier.

Endelig har banken i sin kreditpolitik besluttet, at der ønskes indsigt i kunders eventuelle engagement med andre pengeinstitutter.

7.2 STYRING, OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

Kreditprocessen i Spar Nord er centralt styret. De decentrale bevillingsretter ligger på op til 10 mio. kr. for eksisterende kunder. I forhold til nye kunder er bevillingsretterne typisk på det halve af bevillingsretten for eksisterende kunder. Beføjelserne på kreditområdet er styret af to faktorer: De enkelte lokale direktørers evner og behov samt ønsket om at en vis andel af bevillingerne fra de lokale banker skal behandles i Kreditkontoret.

Den daglige styring af kreditrisiko varetages af kunderådgiverne i samarbejde med de lokale direktører. Engagementer, der overstiger den decentrale bevillingsramme, behandles i Kreditkontoret, kreditkomiteen (kreditdirektør og et direktionsmedlem) eller bestyrelsen.

Kreditkontoret kan bevilge engagementer op til 20 mio. kr. for eksisterende kunder og 10 mio. for nye kunder. Kreditkomiteen kan bevilge alle engagementer op til 60 mio. kr. og for nye op til 30 mio. kr. Alle engagementer over 60 mio. kr. og alle nye over 30 mio. kr. skal bevilges af bestyrelsen.

Den overordnede overvågning af koncernens kreditrisiko varetages af Bonitetsafdelingen. Denne afdeling overvåger udviklingen i alle engagementers kreditbonitet og gennemfører en systematisk bonitetskontrol af hele engagementsporteføljen.

Alle nye privatkundeengagementer over 100.000 kr. og erhvervs-kundeengagementer over 300.000 kr. gennemgås af Bonitetsafdelingen. Der sker løbende registrering af nye kunder med svag bonitet.

Koncernen har udviklet IT-værktøjer til styring og overvågning af kreditrisikoen. Overvågningen foregår bl.a. via bankens kreditanalysesystem, hvori de væsentligste data omkring kreditengagementer og kundernes økonomi registreres. Målet er at afdække faresignaler på et tidligt tidspunkt og samtidig overvåge den bonitetsmæssige udvikling i porteføljer og organisatoriske enheder.

7. KREDITRISIKO

Der gennemføres hver måned en statistisk baseret rating af både privat- og erhvervskunder. Ratingsystemer er indført i hele banken og anvendes i den decentrale kreditgivning, således at der kan bevilges større udvidelser til de bedste ratinggrupper end til de svageste. Systemerne anvendes desuden i overtræksstyring og prissætning.

Som led i koncernens kreditbehandling sker der en klassifikation af kunderne efter risiko. Kunderne opdeles i 11 risikogrupper. To risikogrupper indeholder defaultedte kunder (kunder med misligholdelse), defineret som kunder med afskrivninger, nedskrivninger eller nulstillet rente. De øvrige udlånskunder klassificeres i grupperne 1 til 9 ud fra forskellige ratingmodeller, som estimerer sandsynligheden for, at kunden defaultter inden for de kommende 12 måneder.

For erhvervskunderne baserer modellen sig på fire komponenter: En regnskabskomponent, som ud fra kundens seneste regnskaber risikoklassificerer kunden. En adfærdskomponent, som klassificerer kunden ud fra kundens kontoadfærd og bevillingshistorik. En komponent baseret på en virksomhedsprofil, hvor kunden klassificeres ud fra en kvalitativ vurdering af væsentlige hovedområder, som ledelse, marked osv. Den fjerde komponent er et konjunktur-element, som korrigerer klassifikationen ud fra konjunkturudviklingen.

For privatkunderne baserer modellen sig alene på en adfærdskomponent og en konjunkturkomponent.

Helt nye privatkunder i banken risikoklassificeres ud fra en ansøgningsscoremodel, der baseres sig på klassiske kreditnøgletal som formue, indkomst, rådighedsbeløb mm. Denne model er en kombination af statistisk model og ekspertmodel. Efter 6 måneder adfærdsscores kunderne, og de to modeller vægtes sammen i overgangsperioden indtil 12. måned, hvorefter ratingen alene baseres på adfærd.

Helt nye erhvervskunder klassificeres ud fra regnskabskomponenten, virksomhedsprofilen samt konjunkturkomponenten indtil 6. måned, hvor også adfærdskomponenten bidrager.

Endvidere arbejder Spar Nord med en kvalitativ risikoklassificering, OBS-markering, som sættes af rådgiveren, hvis kunden udviser faretegn. Disse faretegn kan for privatkunder være skilsmisse, arbejdsløshed osv. og for erhverv være afsætningsproblemer, tab af nøglepersoner, tab af leverandører mm.

Hvis en kunde er OBS markeret og ikke-defaultet, vil kunden blive 'down-graded' én ratinggruppe, dog kan en OBS-kunde ikke tilhøre de bedste ratinggrupper (1 og 2).

Offentlige kunder og finansielle kunder risikoklassificeres ikke.

7.3 UDVIKLING I 2013

Spar Nord har igennem 2013 oplevet en tilfredsstillende udvikling i udlånsporteføljens kreditkvalitet i form af en forbedring af den gennemsnitlige kreditkvalitet for erhvervskunderne og en uændret kreditkvalitet for privatkundeporteføljen.

De fusionerede porteføljer fra Sparbank er nu integreret helt i Spar Nords kreditmodeller og bliver nu rated som bankens øvrige kunder. Generelt har porteføljerne fra Sparbank, som forventet, vist sig at have en kreditkvalitet, som ligger tæt på de porteføljer, som Spar Nord havde i forvejen.

Der var før fusionen foretaget en grundig due diligence, og denne viste sig have været på et fornuftigt kvalitets niveau. Der har vist sig lidt mindre driftspåvirkninger fra porteføljerne fra Sparbank, end der er realiseret på de eksisterende porteføljer fra Spar Nord.

Koncernens udlånsfordeling på brancher har i 2013 udviklet sig tilfredsstillende med en uændret privatkundeandel, et lille fald i erhvervskundeandelen og en stigning i andelen af offentlige kunder. Den forholdsmæssige eksponering til landbrugs- og ejendomssektoren er reduceret, mens der er vækst i branchen finansiering og forsikring pga. øget reverseudlån.

Den geografiske fordeling af kundernes udlån ligger på et uændret niveau ultimo 2013 i forhold til primo året, se figur 7.7.

KONCERNENS BRANCHEFORDDELING					
Branche Mio. kr./Pct.	Udlån og garantier 2013	Nedskr. konto/ underkurs 2013	Fordeling af engagement 2013	Nedskr. konto/ underkurs 2012	Nedskr. konto/ underkurs 2013
Offentlige myndigheder	2.094,6	0,0	4,6	3,7	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	3.914,8	464,8	8,7	10,0	22,1
Fiskeri	166,5	2,5	0,4	0,4	0,1
Industri og råstofudvinding	1.790,6	71,4	4,0	4,2	3,3
Energiforsyning	1.857,7	7,9	4,1	4,0	0,4
Bygge- og anlæg	1.753,0	123,5	3,9	4,3	6,0
Handel	3.539,8	106,2	7,8	8,0	5,0
Transport, hoteller og restauranter	1.828,6	76,6	4,1	4,7	3,7
Information og kommunikation	138,9	1,4	0,3	0,4	0,1
Finansiering og forsikring	3.467,4	135,3	7,7	4,9	6,4
Fast ejendom	5.019,2	441,1	11,1	11,9	20,9
Øvrige erhverv	3.206,1	202,3	7,1	7,0	9,5
Erhverv i alt	28.777,2	1.633,0	63,8	63,5	77,5
Privatkunder i alt	16.357,7	473,8	36,2	36,5	22,5
I alt	45.134,9	2.106,8	100,0	100,0	100,0

Figur 7.1

7.4 KREDITEKSPONERING

Koncernens samlede krediteksponering består af udlånsaktiviteter samt handelsaktiviteter som fx beholdning af obligationer og handel med finansielle instrumenter.

Efterstående tabel viser koncernens samlede regnskabsmæssige krediteksponering pr. 31. december 2013 og 2012.

7. KREDITRISIKO

KONCERNENS REGSKABSMÆSSIGE KREDITEKSPONERING INKL. UNDERKURS PÅ OVERTAGNE ENGAGEMENTER, HENSÆTTELSE OG DAGSVÆRDIREGULERING

Mio. kr.	2013	2012
Repoudlån	1.785,6	115,5
Udlån til amortiseret kostpris	35.862,5	38.942,4
Udlån	37.648,1	39.057,9
Eventualforpligtigelser	5.380,0	5.767,1
Krediteksponering på udlån og garantier netto	43.028,1	44.825,0
Nedskrivninger på udlån og garantier	1.595,5	1.330,0
Underkurs på overtagne engagementer	511,3	1.411,7
Krediteksponering på udlån og garantier brutto	45.134,9	47.566,7

Anfordringstilgodehavende centralbanker	326,5	2.341,2
Repoudlån med kreditinstitutter og centralbanker	1.865,0	1.730,5
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	1.347,4	2.246,6
Anfordrings- og tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	3.538,9	6.318,3

Regnskabsmæssig krediteksponering udlånsaktiviteter	46.567,0	51.143,3
--	-----------------	-----------------

Positive markedsværdier	1.393,9	2.067,6
Krediteksponering aktiver i handelsbeholdningen	18.968,8	20.410,1
Krediteksponering andre finansielle investeringsaktiver	1.057,1	1.041,6
Kapitalandele i associerede virksomheder	997,3	992,8
Regnskabsmæssig krediteksponering	68.984,1	75.655,4

Figur 7.2

Bankens nedskrivningskonto (1.595,5 mio. kr.), og underkursen på overtagne engagementer i forbindelse med fusionen (511,3 mio. kr.) er begge beløb, der dækker over en nedjustering af bankens engagementers regnskabsmæssige værdi i forhold til det kontraktuelle pålydende. Selvom disse værdireguleringer håndteres forskelligt i den regnskabsmæssige opstilling af bankens aktiver, har de i den daglige kreditbehandling samme effekt for vurderingen af risikoen på engagementet.

NEDSKRIVNINGSKONTO OG UNDERKURS PÅ UDLÅN OG GARANTIER

Mio. kr.	Nedskrivnings-konto		Underkurs på overtagne engagementer		Nedskrivnings-konto/underkurs	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Koncern	1.595,5	1.330,0	511,3	1.411,7	2.106,8	2.741,7
Fortsættende aktiviteter	1.474,7	1.171,1	491,4	1.353,6	1.966,1	2.524,7

Figur 7.3

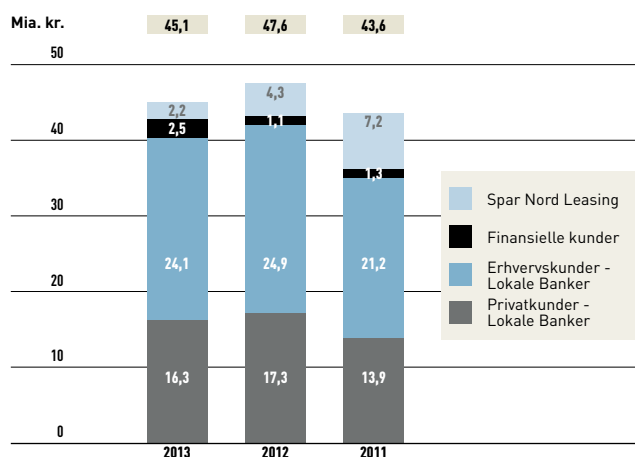
7.5 UDLÅN OG GARANTIER

Koncernens samlede udlån og garantier før modregning af nedskrivninger og underkurs på overtagne engagementer udgjorde 45,1 mia. kr. ultimo 2013 mod 47,6 mia. kr. ultimo 2012. 36,2 pct. af de samlede udlån og garantier kan henføres til privatkunder og 63,8 pct. til erhvervskunder.

Udlån og garantier i fortsættende aktiviteter (ekskl. leasingaktiviteter) er i alt på 42,9 mia. kr. ultimo 2013 mod 43,3 mia. kr. ultimo 2012. I alt kan 38,1 pct. af udlån og garantier i de fortsættende aktiviteter henføres til privatkunder og 61,9 pct. til erhvervskunder.

I den løbende risikoovervågning opdeles kunderne i 4 grupper: Privatkunder i Spar Nords Lokale Banker, erhvervskunder i Spar Nords Lokale Banker, Finansielle kunder samt leasingaktiviteter. Nedenstående tabel viser fordelingen af koncernens krediteksponering på de 4 grupper.

KONCERNENS ENGAGEMENTSFORDELING GRUPPERET

Figur 7.4

Koncernens samlede udlån og garantier androg ultimo 2013 45,1 mia. kr., hvilket svarer til et fald på 2,4 mia. kr. eller 5,1 pct. i forhold til ultimo 2012.

Krediteksponeringen mod privatkunderne i Spar Nords Lokale Banker er i 2013 faldet med 1,0 mia. kr. svarende til 5,6 pct.

Krediteksponering mod erhvervskunder i Spar Nords Lokale Banker er faldet med 0,8 mia. kr. eller 3,3 pct.

Krediteksponering mod finansielle kunder er steget med 1,4 mia. kr. primært som følge af repoudlån.

Udlånet i Spar Nord Leasing er faldet med 2,0 mia. kr. eller 47,7 pct. - en udvikling som var forventet som følge af beslutningen om afviklingen af Spar Nord Leasing. I forbindelse med fusionen med Sparbank blev der overtaget leasingudlån for i alt 0,4 mia. kr.

7. KREDITRISIKO

7.5.1 BRANCHEFORDELING

Nedenstående tabel viser branchefordelingen af udlån og garantier i fortsættende aktiviteter, inkl. Sparbank-afviklingsporteføljen "særlige kreditter".

BRANCHEFORDELING - FORTSÆTTENDE AKTIVITETER

Branche Pct.	Udlån og garantier Spar Nord Bank		Sektor- fordeling 2012
	2013	2012	
Offentlige myndigheder	4,9	4,0	2,5
Landbrug, jagt og skovbrug	7,7	8,4	4,1*)
Fiskeri	0,4	0,4	-
Industri og råstofudvinding	3,4	3,5	5,5
Energiforsyning	4,2	4,2	1,9
Bygge- og anlæg	3,5	3,4	1,9
Handel	7,8	8,0	4,7
Transport, hoteller og restauranter	3,3	3,2	3,3
Information og kommunikation	0,2	0,4	0,7
Finansiering og forsikring	8,0	5,0	25,3
Fast ejendom	11,6	13,0	11,1
Øvrige erhverv	6,9	6,5	5,9
Erhverv i alt	61,9	60,0	66,9
Privatkunder i alt	38,1	40,0	33,1
I alt	100,0	100,0	100,0

*) Inkl. fiskeri

Figur 7.5

I forhold til gennemsnittet af danske pengeinstitutter kan en relativt større andel af Spar Nords udlån og garantier henføres til private kunder, medens Spar Nord har en lavere end gennemsnitlig eksponering mod branchen "finansiering og forsikring". Endelig har Spar Nord en større end gennemsnitlig eksponering mod landbrug.

Banken realiserer et fald i andelen til landbrug og til fast ejendom, mens der er en stigning i branchen finansiering og forsikring, hvilket skyldes en relativt stor portefølje af reverse udlån ultimo 2013.

Forskellen mellem Spar Nord koncernen og den fortsættende virksomhed er, at krediteksponering til leasingaktiviteter på 2,2 mia. kr. ikke medregnes. Dette påvirker den samlede branchefordeling med relativt store reduktioner under transport, landbrug samt bygge og anlæg, som er de store brancher i Spar Nord Leasing.

FORTSÆTTENDE AKTIVITETERS UDLÅN OG GARANTIER FORDELT PÅ ENGAGEMENTSSTØRRELSE *)

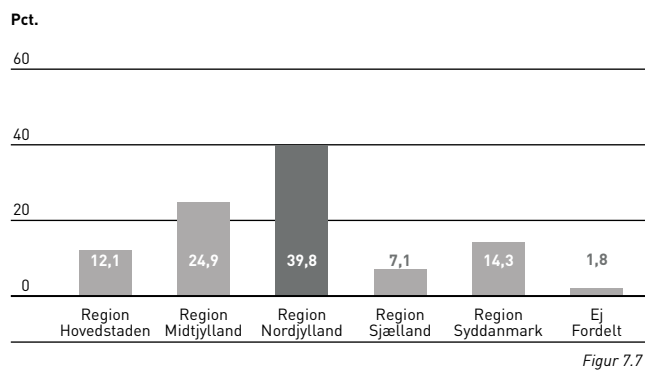
Mio. kr.	Antal 2013	Antal 2012	Andel i pct. 2013	Andel i pct. 2012
0 - 0,1	51.067	54.037	1,6	1,7
0,1 - 0,5	32.093	30.349	12,4	11,8
0,5 - 1,0	9.566	9.198	10,7	10,5
1,0 - 5,0	5.617	5.845	19,7	21,1
5,0 - 10,0	719	756	9,1	9,4
10,0 - 20,0	323	338	8,2	8,6
20,0 - 50,0	206	205	12,1	11,3
50,0 - 100,0	57	59	7,7	7,5
100,0 -	44	48	18,5	18,1
I alt	99.692	100.835	100,0	100,0

*) Ekskl. reverseforretninger og SparXpres

Figur 7.6

Fordelt på engagementsstørrelse vurderes bankens portefølje af udlån og garantier at være veldiversificeret, idet 53,5 pct. kan henføres til engagementer på under 10 mio. kr., og idet koncernen alene har 44 engagementer på mere end 100 mio. kr.

UDLÅN OG GARANTIER FORDELT PÅ GEOGRAFI - ULTIMO 2013

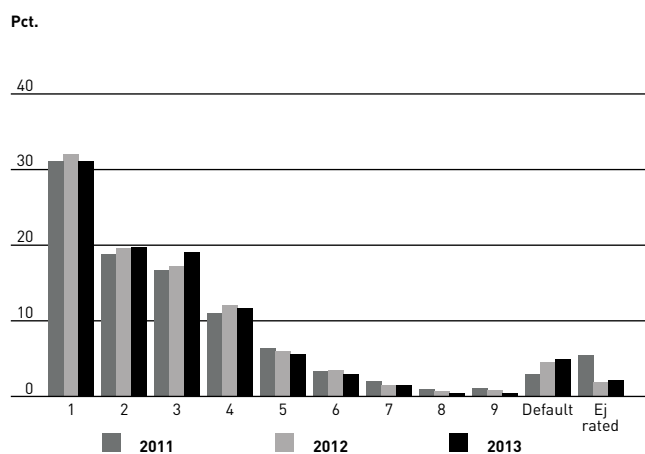
Den samlede krediteksponering i koncernen er geografisk veldiversificeret med ca. 39,8 pct. i Region Nordjylland, som er bankens historiske kerneområde, mens den resterende del er fordelt over resten af landet. Som en konsekvens af fusionen mellem Spar Nord og Sparbank er Region Midtjylland kommet op på en andel på 24,9 pct.

7.5.2 PRIVATKUNDER I SPAR NORDS LOKALE BANKER

Den kreditmæssige eksponering imod privatkunderne i Spar Nords Lokale Banker udgør 16,3 mia. kr. heraf 0,4 mio. kr. i SparXpres. Nedenstående figur viser privatkunderne i de lokale bankers engagement fordelt på ratinggrupper.

Den samlede krediteksponering mod privatkunder udgør 36,1 pct. af krediteksponeringen. Som figuren viser, er risikoniveauet stort set uændret over de seneste tre år.

PRIVATKUNDERS ENGAGEMENTER FORDELT PÅ RATINGGRUPPER *)

*) Fra 2013 inkl. kunder overtaget fra Sparbank

Figur 7.8

GENNEMSITLIG RATINGGRUPPE

	2011	2012	2013
Gennemsnitlig ratinggruppe	3,0	3,0	3,0

Figur 7.9

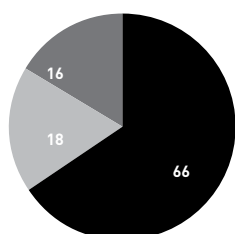
7. KREDITRISIKO

I figurerne nedenfor vises andelen af privatkunder, som er forbedret, og andelen, som er forværret, og den andel, som har uændret kreditbonitet fra primo til ultimo årene. Der vises både antal kunder, som bevæger sig, og andel af engagementet med kunderne som bevæger sig. Det fremgår af tallene, at der fra ultimo 2012 til ultimo 2013 er sket en marginal positiv udvikling i privatkundernes migration. Den samlede gennemsnitlige bonitet er uændret ultimo 2013 i forhold til ultimo 2012.

Kunderne fra Sparbank indgår ikke i migrationen, idet banken primo året ikke havde en rating på disse kunder.

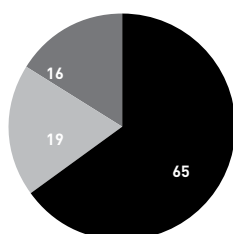
Der realiseres en uændret gennemsnitlig bonitet på trods af, at antallet af defaultede kunder stiger.

**MIGRATION - ANTAL
PRIVATKUNDER 2012-2013**

Opgraderet Nedgraderet Uændret

**MIGRATION - ANTAL
PRIVATKUNDER 2011-2012 *)**

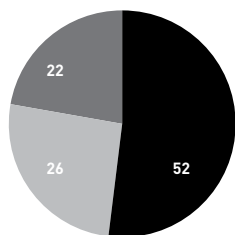

Opgraderet Nedgraderet Uændret

*) Ekskl. kunder overtaget fra Sparbank

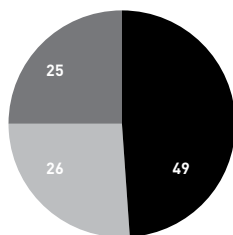
Figur 7.10

**MIGRATION - ENGAGEMENT
PRIVATKUNDER 2012-2013**

Opgraderet Nedgraderet Uændret

**MIGRATION - ENGAGEMENT
PRIVATKUNDER 2011-2012 *)**

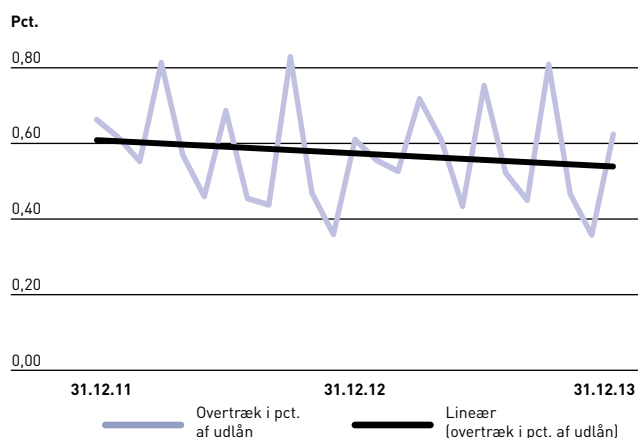
Opgraderet Nedgraderet Uændret

*) Ekskl. kunder overtaget fra Sparbank

Figur 7.11

Udviklingen i overtrækket for privatkunder ligger i hele perioden på et stabilt lavt niveau.

PRIVATKUNDER I LOKALE BANKER - UDVIKLING I OVERTRÆK/RETSANCER

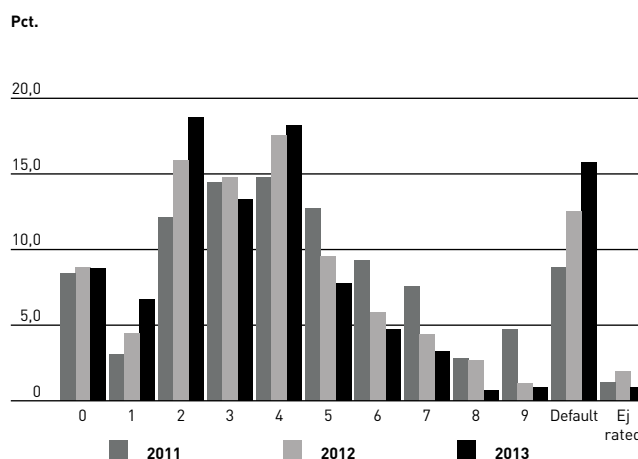
Figur 7.12

7.5.3 ERHVERVSKUNDER I SPAR NORDS LOKALE BANKER

Udlån og garantier til erhvervskunder i Spar Nords Lokale Banker udgør 24,1 mia. kr. Erhvervskunderne i de lokale banker udgør 53,4 pct. af koncernens udlån og garantier.

Nedenstående figur viser erhvervskundernes fordeling på ratinggrupper.

ERHVERVSKUNDERS ENGAGEMENTER FORDELT PÅ RATINGGRUPPER *)

*) Fra 2013 inkl. kunder overtaget fra Sparbank.

Figur 7.13

GENNEMSNITLIG RATINGGRUPPE

	2011	2012	2013
Gennemsnitlig ratinggruppe	5,1	4,9	4,8

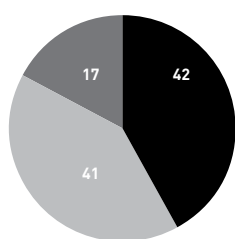
Figur 7.14

Den gennemsnitlige bonitet hos erhvervskunderne har vist en positiv udvikling med en udvikling i gennemsnitlig rating fra 4,9 til 4,8.

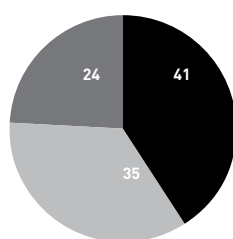
7. KREDITRISIKO

I efterstående figur vises andelen af erhvervskunder, som er forbedret og andelen, som er forværret fra primo til ultimo årene. Der vises både antal kunder, som bevæger sig, og der vises andel af engagement, som bevæger sig sammen med kunderne. Det fremgår af figuren, at migrationen er mere positiv i 2013, end tilfældet var i 2012. Det, der gør, at den gennemsnitlige bonitet i 2013 ikke udviser større forbedring, end tilfældet er, skyldes, at der fortsat i 2013 er sket en stigning i den andel, som er defaultet.

**MIGRATION - ANTAL
ERHVERVSKUNDER 2012-2013**

**MIGRATION - ANTAL
ERHVERVSKUNDER 2011-2012 *)**

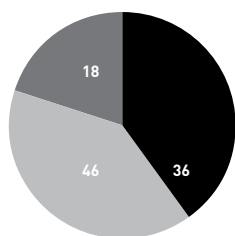

Opgraderet Nedgraderet Uændret

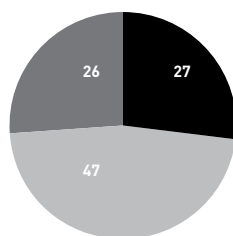
*) Ekskl. kunder overtaget fra Sparbank

Figur 7.15

**MIGRATION - ENGAGEMENT
ERHVERVSKUNDER 2012-2013**

**MIGRATION - ENGAGEMENT
ERHVERVSKUNDER 2011-2012 *)**

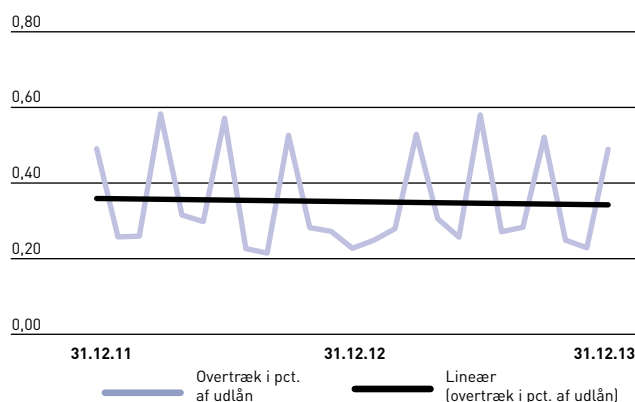
Opgraderet Nedgraderet Uændret

*) Ekskl. kunder overtaget fra Sparbank

Figur 7.16

ERHVERVSKUNDER - UDVIKLINGEN I OVERTRÆK/RETMANCER

Pct.

Figur 7.17

Overtræk fra erhvervskunderne har gennem de seneste to år ligget stabilt på et lavt niveau med gennemsnitligt 0,35 pct. af udlånet til erhvervskunderne i de lokale banker. Dette betragtes som tilfredsstillende set i lyset af udviklingen i konjunkturerne.

7.5.4 FORMIDLING AF REALKREDITLÅN

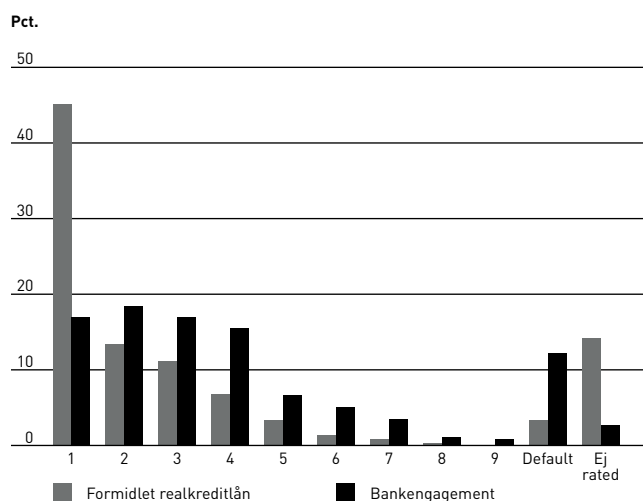
På privatkundesiden formidler Spar Nord realkreditlån fra Totalkredit. Ultimo 2013 er der formidlet i alt 51,0 mia. kr. realkreditlån igennem Totalkredit.

På erhvervssiden samarbejdes primært med DLR Kredit. Der er ultimo året formidlet realkreditlån igennem DLR Kredit for 8,6 mia. kr. For begge aftaler gælder, at der i tilfælde af tab på de formidlede lån sker modregning i den provision, som banken modtager for at formidle realkreditlånene, eller at der er stillet direkte garanti, som for eksempel for en del af udlånet til erhverv gennem DLR Kredit.

Nedenstående figur viser ratingfordelingen af de samlede formidlede realkreditlån efter bankens risikoring af kunderne. Figuren viser, at det primært er de bedre kunder, som får deres realkreditlån formidlet igennem Spar Nord.

7. KREDITRISIKO

FORMIDLET REALKREDITLÅN - DLR OG TOTALKREDIT SAMT BANKENGAGEMENT

Figur 7.18

7.5.5 FINANSIELLE KUNDER

Eksposeringen mod finansielle kunder udgjorde pr. 31. december 2013 2,5 mia. kr. svarende til 5,5 pct. af koncernens samlede udlån og garantier. Eksposeringen dækker primært over reverseforretninger samt udlandslån til kunder i andre pengeinstitutter, hvor der stilles garanti fra pengeinstituttets side samt centrale kunder.

Nedenstående tabel viser koncernens kreditmæssige eksposering mod finansielle kunder.

KONCERNENS KREDITMÆSSIGE EKSPONERING MOD FINANSIELLE KUNDER

Mio. kr.	2013	2012
Reverse udlån	1.785,6	115,5
Andre pengeinstitutters kunder	60,6	277,4
Bankens egne forpligtelser og centrale kunder mv.	626,9	692,0
Finansielle kunder i alt	2.473,1	1.084,9

Figur 7.19

7.5.6 LEASINGAKTIVITETER

Det samlede udlån i Spar Nord Leasing og de overtagne leasingaktiviteter fra Sparbank udgør 2,2 mia. kr., svarende til 4,9 pct. af koncernens samlede udlån, garantier samt nedskrivninger.

Pr. 1. oktober 2011 blev de fremadrettede leasingaktiviteter i Danmark overdraget til Jyske Bank koncernen. Det er besluttet, at koncernens resterende leasingaktiviteter i såvel Danmark som Sverige vil blive afviklet i takt med, at aftalerne løber ud. Det forventes, at størstedelen af disse aktiver vil være afviklet ved udgangen af 2015.

LEASING

Branche Pct.	Udlån og garantier		Nedskrivnings- konto/ underkurs	
	2013	2012	2013	2012
Offentlige myndigheder	0,2	0,2	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	27,1	25,7	13,0	9,0
Fiskeri	0,1	0,0	0,2	0,1
Industri og råstofudvinding	15,4	14,7	13,2	17,0
Energiforsyning	1,5	1,7	1,6	3,3
Bygge- og anlæg	12,1	13,0	6,5	9,4
Handel	7,8	7,6	16,5	17,3
Transport, hoteller og restauranter	18,5	20,3	16,8	17,5
Information og kommunikation	1,5	1,4	0,0	2,7
Finansiering og forsikring	2,5	2,0	0,9	0,6
Fast ejendom	1,2	1,7	0,3	3,0
Øvrige erhverv	11,6	11,6	27,5	19,3
Erhverv i alt	99,5	99,9	96,5	99,2
Privatkunder i alt	0,5	0,1	3,5	0,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Figur 7.20

I risikosammenhæng er det væsentligt at bemærke, at leasingaftaler altid har sikkerhed i aktiverne, enten i form af ejerskab eller pant.

I efterfølgende figur gives oplysninger om koncernens leasingaktiviteters portefølje af tilbagetaget udstyr.

TILBAGETAGET UDSKYR

Mio. kr.	2013	2012
Tilbagetaget udstyr i alt	18,2	76,2

Figur 7.21

Som oversigten viser, er det også i 2013 lykkedes Spar Nord Leasing at reducere omfanget af tilbagetaget leasingudstyr væsentligt.

7. KREDITRISIKO

7.6 BONITET

Nedenstående figur viser den fortsættende banks opdeling af kunder i Finanstilsynets bonitetskategorier. Kategorierne 2a og 3 er gode kunder, mens kategorierne 1, 2c og 2b er kunder med forhøjet risiko eller kunder med finansielle problemer.

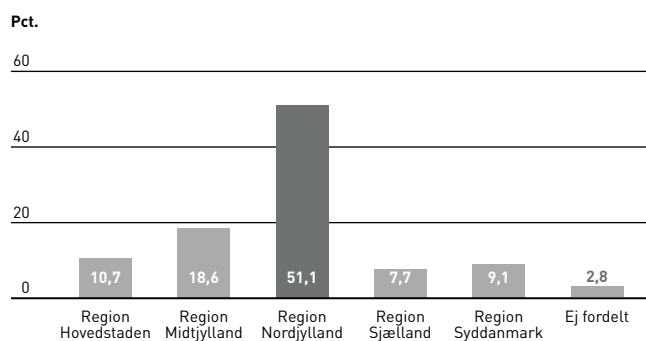
BONITET 2013	Bonitetskategori				Engage- ment
	1	2c	2b	2a/3	
Branche Pct.					
Offentlige myndigheder	0,0	0,0	0,0	4,9	4,9
Landbrug, jagt, skovbrug	2,8	0,1	1,6	3,2	7,7
Fiskeri	0,1	0,0	0,2	0,1	0,4
Industri og råstofudvinding	0,5	0,1	0,6	2,2	3,4
Energiforsyning	0,3	0,0	0,1	3,8	4,2
Bygge- og anlæg	1,0	0,1	0,6	1,8	3,5
Handel	0,6	0,0	0,9	6,3	7,8
Transport, hoteller og restauranter	0,6	0,0	0,4	2,3	3,3
Information og kommunikation	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2
Finansiering og forsikring	0,7	0,0	0,3	7,0	8,0
Fast ejendom	3,9	0,2	1,6	5,9	11,6
Øvrige erhverv	1,1	0,0	1,0	4,8	6,9
Erhverv i alt	11,6	0,5	7,3	42,5	61,9
Privatkunder i alt	2,2	0,2	4,2	31,5	38,1
I alt	13,8	0,7	11,5	74,0	100,0

Figur 7.22

7.7 SIKKERHEDER

Et væsentligt element i koncernens styring af kreditrisiko, er at reducere risikoen i de enkelte engagementer ved at modtage de sikkerheder i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt garantier mv. der er mulighed for. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom, værdipapirer samt rullende materiel. Langt den betydeligste form for sikkerhed, som koncernen modtager, er pant i ejendomme. Ejendoms pantet udgøres primært af privat beboelse.

FORDELING AF EJENDOMSPANT PÅ GEOGRAFI - ULTIMO 2013

Figur 7.23

Koncernen overvåger løbende værdien af de stillede sikkerheder. Hvis risikoen på en modpart forøges, vurderes sikkerhederne særlig kritisk. Værdien vurderes ud fra en tvangsrealisationspris på den stillede sikkerhed med fradrag af eventuelle omkostninger ved realiseringen.

EJENDOMSPANT FORDELT PÅ EJENDOMSTYPER

2013	Pct.	mio. kr.
Beboelse	58,6	9.377,2
Fritidshuse	5,4	870,9
Kontor og forretning	12,2	1.955,6
Landbrug	17,0	2.713,4
Øvrige	6,8	1.080,9
	100,0	15.998,0

KONCERNENS EKSPONERING FORDELT PÅ BLANCOANDELE

Blancoandel i pct.	2013	2012
<10	25,0	25,6
10-50	15,3	16,5
50-75	13,6	16,7
>75	46,1	41,2
Gennemsnitlig blancoandel	54,4	52,9

Figur 7.24

Når ejendomsværdien under ejendoms pant fordelt på ejendomsstyper bliver opgjort til 16,0 mia. kr., og der i efterfølgende figur anføres 10,4 mia. kr. som sikkerhed i ejendomme, skyldes det at førstnævnte beløb er det, som banken har pant i og registreret som stillede sikkerheder, mens sidstnævnte beløb er den andel, som reelt anvendes til beregning af sikkerhed på et engagement. Nogle engagementer er mindre end sikkerhedsværdien, og der er også sikkerheder med værdi for kunder, som pt. ikke har engagement.

KONCERNENS KREDITEKSPONERING FORDELT PÅ BLANCOANDELE I MIO. KR. OG PCT.

Branche	2013		2012	
	Mio. kr.	Pct.	Mio. kr.	Pct.
Offentlig myndighed	2.091,5	99,9	1.745,0	99,6
Landbrug, jagt og skovbrug	1.272,1	32,5	1.307,1	27,5
Fiskeri	94,6	56,8	97,1	53,9
Industri og råstofudvinding	1.191,7	66,6	1.103,2	54,7
Energiforsyning	1.074,4	57,8	984,8	51,8
Bygge og anlæg	956,6	54,6	1.073,8	52,5
Handel	2.621,9	74,1	2.784,5	72,8
Transport, hoteller og restauranter	664,7	36,3	822,5	36,8
Information og kommunikation	113,8	81,9	142,9	70,9
Finansiering og forsikring	899,2	25,9	1.809,8	77,8
Fast ejendom	2.981,3	59,4	3.176,3	55,9
Øvrige erhverv	2.226,0	69,4	1.915,8	57,9
Erhverv i alt	16.187,8	56,3	16.962,8	56,1
Privatkunder i alt	8.373,8	51,2	8.183,7	47,2
I alt	24.561,6	54,4	25.146,5	52,9

Figur 7.25

KONCERNENS KREDITREDUCERENDE SIKKERHEDER

Type af sikkerhed	2013	2012
Mio. kr.		
Ejendomme	10.366,6	10.158,0
Depot/værdipapirer	2.998,8	1.144,0
Garantier/kautioner	303,9	576,2
Køretøjer	1.357,8	1.197,2
Kontanter	833,6	661,7
Andre sikkerheder	582,9	1.932,9
Andre sikkerheder i alt	16.443,6	15.670,0
Spec. sikrede forr. (kreditforeningsgarantier)	2.305,2	3.119,5
Sikret i alt, ekskl. Spar Nord Leasing	18.748,8	18.789,5
Modtagne sikkerheder, Spar Nord Leasing	1.824,5	3.630,7
I alt	20.573,3	22.420,2

Figur 7.26

7. KREDITRISIKO

7.8 NEDSKRIVNINGER PÅ UDLÅN

Med udgangspunkt i bestemmelserne i IAS 39 har koncernen defineret en lang række risikohændelser, der gælder som objektiv indikation på værdiforringelse. Nogle risikohændelser registreres automatisk i koncernens systemer, mens andre registreres manuelt af kunderådgivere og kreditmedarbejdere.

Alle signifikante og bonitetsmarkerede udlån gennemgås individuelt. For bonitetsmarkerede udlånsengagementer under 250.000 kr. sker en automatiseret gennemgang ved hjælp af en algoritme baseret på kundens nøgletal og bankens ratingsystemer. Alle udlån, som ikke er individuelt nedskrevne, placeres i grupper med ensartede kreditrisici. Hvis der ved gennemgangen findes objektive indikatorer på værdiforringelse, foretages der en nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af udlånet og nutidsværdien af de forventede betalinger fra udlånet. Et engagement behøver ikke være misligholdt, før der foretages nedskrivninger, og engagementet dermed overgår til skærpet bevillingspraksis.

For alle kunder med ubalance i økonomien (OIV) gennemføres der en nedskrivningsberegning for den enkelte kunde. Der opstilles et forventet cashflow indeholdende forsigtigt vurderede værdier og realisationsomkostninger for de aktiver, som eventuelt skal sælges.

VÆRDI FORRINGEDE FORDRINGER

2013 Mio. kr.	Engagement	Individuelt værdireguleret
Konkurs	225,7	122,9
Inkasso og betalingsstandsning	219,2	98,9
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	3.948,1	1.827,2
Nedskr.konto og underkurs af overtagne engagementer	4.393,0	2.049,0

Gruppevis nedskrivninger i Spar Nord koncern	57,8
Nedskr.konto og underkurs af overtagne engagementer	2.106,8

2012 Mio. kr.	Engagement	Individuelt værdireguleret
Konkurs	183,4	140,4
Inkasso og betalingsstandsning	1.329,9	804,6
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	3.995,1	1.669,1
Nedskr.konto og underkurs af overtagne engagementer	5.508,4	2.614,1

Gruppevis nedskrivninger i Spar Nord koncern	97,4
Porteføljeberegnet underkurs i Sparbank	30,2
Nedskr.konto og underkurs af overtagne engagementer	2.741,7

Figur 7.27

Koncernen har i 2013 realiseret et fald i krediteksponeringen imod kunder med individuelle nedskrivninger på 1.115,4 mio. kr. Reduktionen er primært sket for engagementer som er rentenulstillede. Der er sket en reduktion i rentenulstillede udlån på 513,7 mio. kr. i 2013.

Den samlede nedskrivningskonto/underkurs er i 2013 reduceret med 634,9 mio. kr. og reduktionen kan alene henføres til reduktion i underkurskontoen, som er reduceret med 900,4 mio.kr. i 2013.

Langt de fleste af reduktionerne er fra nulrentekontiene og fra de værdiforringede fordringer er reduktionerne sket ved at engagementerne er tabsafskrevet. De samlede afskrivninger udgør for 2013 1.192,4 mio. kr.

De værdiforringede fordringer udgør ultimo 9,7 pct. af den samlede krediteksponering imod 11,6 pct. i 2012.

FORSKEL PÅ REGNSKABSMÆSSIGE NEDSKRIVNINGER OG SAMLEDE NEDSKRIVNINGER I RISIKORAPPORTEN

Koncern - 2013 Branche - Mio. kr	Nedskrivnings- konto/underkurs	Underkurs af overtagne engagementer	Nedskrivnings- konto
Offentlig myndighed	0,0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	464,8	8,1	456,7
Fiskeri	2,5	0,0	2,5
Industri og råstofudvinding	71,4	15,3	56,1
Energiforsyning	7,9	0,0	7,9
Bygge og anlæg	123,5	36,1	87,4
Handel	106,2	6,9	99,3
Transport, hoteller og restauranter	76,6	16,3	60,3
Information og kommunikation	1,4	0,0	1,4
Finansiering og forsikring	135,3	59,2	76,1
Fast ejendom	441,1	174,7	266,4
Øvrige erhverv	202,3	82,5	119,8
Erhverv i alt	1.633,0	399,1	1.233,9
Privatkunder i alt	473,8	112,2	361,6
I alt	2.106,8	511,3	1.595,5

Koncern - 2012 Branche - Mio. kr	Nedskrivnings- konto/underkurs	Underkurs af overtagne engagementer	Nedskrivnings- konto
Offentlig myndighed	0,0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	401,2	26,8	374,4
Fiskeri	1,0	0,0	1,0
Industri og råstofudvinding	89,9	44,4	45,5
Energiforsyning	35,7	23,1	12,6
Bygge og anlæg	137,8	73,2	64,6
Handel	162,2	40,4	121,8
Transport, hoteller og restauranter	171,0	109,2	61,8
Information og kommunikation	18,6	7,8	10,8
Finansiering og forsikring	234,2	178,4	55,8
Fast ejendom	434,8	254,2	180,6
Øvrige erhverv	357,1	269,5	87,6
Erhverv i alt	2.043,5	1.027,0	1.016,5
Privatkunder i alt	698,2	384,7	313,5
I alt	2.741,7	1.411,7	1.330,0

Figur 7.28

Gruppevis nedskrivninger foretages, når objektive indikationer viser, at de forventede fremtidige tab overstiger det tab, som var forventet ved låneetableringen. Det betyder, at ud over objektive indikationer for gruppen er det primært kunder, der flytter til grupper med større kreditrisiko, som giver anledning til gruppevis nedskrivninger. Gruppevis nedskrivninger på 57,8 mio. kr. fordeler sig med 31,7 mio. kr. til private og 26,1 mio. kr. til erhverv.

Den primære kilde til gruppeinddelingen og konstatering af gruppevis OIV er koncernens ratingsystemer.

Engagementer, hvorpå renten er nulstillet, vurderes særligt nøje, og hvis tab vurderes uundgåeligt, afskrives engagementet helt eller delvist. Der indtægtsføres ikke renter på den del af engagementerne, der er nedskrevet.

7. KREDITRISIKO

Koncernens driftspåvirkning fra nedskrivninger udgjorde i 2013 en udgift på 430,4 mio. kr. svarende til 1,0 pct. af de samlede udlån og garantier.

Driftspåvirkningen, som kan henføres til fortsættende aktivitet udgør 409,2 mio. kr. svarende til en nedskrivningsprocent på 1,0.

De bogførte nedskrivninger i fortsættende aktiviteter fordeler sig med 75,8 mio. kr. til private kunder og 333,4 mio. kr. til erhvervs-kunder. Blandt erhvervs-kunderne er det især brancherne landbrug og ejendomme, der bidrager væsentligt.

Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne engagementer ultimo 2013 udgør 4,7 pct. af koncernens samlede udlån og garantier mod 5,8 pct. ultimo 2012. Set i forhold til den samlede kreditformidling, det vil sige både bankudlånet og formidlede realkreditbelåning på i alt 104,4 mia. kr., er der tale om en nedskrivningsprocent på 0,4.

KONCERNENS TAB OG NEDSKRIVNINGER PÅ UDLÅN OG GARANTIER

Mio. kr.	2013	2012
Tab, inkl. dækket af hensættelser/nedskrivninger samt overtagne nedskrivninger	1.189,7	587,0
Dækket af hensættelser/nedskrivninger samt overtagne nedskrivninger	-907,0	-318,8
Tab ikke dækket af hensættelser/nedskrivninger	282,7	268,2
Nye hensættelser/nedskrivninger ekskl. sektorløsninger	812,7	651,6
Tilbageførsel af hensættelser/nedskrivninger	-229,5	-145,6
Indtægtsførte renter på nedskrevne lån	-92,9	-88,9
Hensættelser/nedskrivninger, netto	490,3	417,1
Indbetalinger på tidligere tab	-59,8	-29,8
Årets tab og hensættelser/nedskrivninger	713,2	655,5
Øvrige tab	2,7	11,7
Årets tab og hensættelser/nedskrivninger i alt	715,9	667,2

Indregnet i resultatopgørelsen under:

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	694,7	599,0
Resultat af aktiviteter under afvikling	21,2	68,2
Den samlede indregning i resultatopgørelsen	715,9	667,2
- heraf Resultat af aktiviteter under afvikling	21,2	68,2
Driftspåvirkning ekskl. sektorløsninger	694,7	599,0
- heraf Erhvervsinvest Nord A/S	0,0	0,1
Driftspåvirkning -	694,7	598,9
Fortsættende aktiviteter ekskl. Erhvervsinvest Nord A/S	694,7	598,9
Regulering af underkurs på overtagne engagementer fra Sparbank	285,5	5,3
Driftspåvirkning - inkl. regulering af underkurs på overtagne engagementer fra Sparbank	409,2	593,6

Figur 7.29

KONCERNENS UDVIKLING I TAB OG VÆRDIREGULERINGER SAMT LÅN MED RENTESTOP

Mio. kr.	2013	2012
Udlån og garantier, brutto, ultimo	45.134,9	47.566,7
Årets tab og nedskrivninger		
- Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	409,2	593,6
- Nedskr. indregnet under res. af akt. under afvikling	21,2	68,2
Årets tab og nedskrivninger i alt	430,4	661,8
- i pct. af udlån og garantier	1,0	1,4
Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne engagementer	2.106,8	2.741,7
- i forhold til udlån og garantier	4,7	5,8
Kontraktuelle udlån med rentestop, ultimo	672,3	1.186,0
- i pct. af udlån og garantier	1,5	2,5
Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne engagementer i pct. af kontraktuelle udlån med rentestop	313,4	231,2

Figur 7.30

KONCERNENS UDVIKLING I TAB OG INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGER 2013

Mio. kr.	Engagement Misligholdte og værdiforringede	Nedskrivnings- konto/ underkurs *)	Tabsførte beløb
Offentlige myndigheder	0,0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	987,2	462,0	82,4
Fiskeri	5,5	2,2	0,0
Industri og råstofudvinding	182,2	68,5	38,7
Energiforsyning	14,6	6,6	0,0
Bygge og anlæg	395,7	122,1	50,1
Handel	207,5	97,9	67,2
Transport, hoteller og restauranter	257,2	73,9	127,7
Information og kommunikation	2,3	1,4	6,1
Finansiering og forsikring	208,1	134,3	118,8
Fast ejendom	1.085,8	438,8	146,8
Øvrige erhverv	392,2	199,2	229,9
Erhverv i alt	3.738,3	1.606,9	867,7
Private	654,7	442,1	324,7
Total	4.393,0	2.049,0	1.192,4

2012

Mio. kr.	Engagement Misligholdte og værdiforringede	Nedskrivnings- konto/ underkurs *)	Tabsførte beløb
Offentlige myndigheder	0,0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	1.071,7	399,0	99,5
Fiskeri	11,1	0,9	0,0
Industri og råstofudvinding	240,0	86,3	42,8
Energiforsyning	149,4	33,1	1,7
Bygge og anlæg	375,1	133,9	43,2
Handel	265,4	152,2	52,4
Transport, hoteller og restauranter	338,3	164,6	28,4
Information og kommunikation	27,4	18,3	0,9
Finansiering og forsikring	293,5	232,2	30,1
Fast ejendom	1.111,9	433,5	87,2
Øvrige erhverv	639,5	342,0	94,6
Erhverv i alt	4.523,3	1.996,0	480,8
Private	985,1	618,1	117,9
Total	5.508,4	2.614,1	598,7

*) Koncernens samlede værdireguleringer skal suppleres med gruppevis nedskrivninger og underkurs på 57,8 mio. kr. (2012: 127,6 mio. kr.).

Figur 7.31

7. KREDITRISIKO

I denne rapport knyttes specifikke kommentarer til to brancher, landbrug og ejendomsbranchen. De to brancher er valgt, fordi de i de senere år har været en væsentlig kilde til nedskrivninger, både i Spar Nord og i pengeinstitutsektoren generelt.

7.8.1 LANDBRUG

Bankens landbrugsudlån udgør 3,3 mia. kr. svarende til 7,7 pct. af de fortsættende aktiviteter. Udlånet til landbrug er i Spar Nord faldet med 358 mio. kr. i 2013.

Koncernens samlede udlån til landbrug ultimo 2013 udgør 8,7 pct. i forhold til 10,0 pct. ultimo 2012.

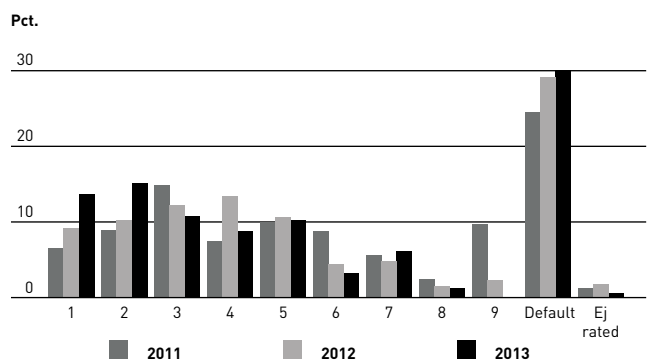
ANDEL AF KREDITEKSPONERINGEN MOD LANDBRUG, JAGT OG SKOVBRUG

Pct.	2013	2012
Spar Nord Bank	7,3	7,7
Spar Nord Leasing	1,4	2,3
Koncernen i alt	8,7	10,0
Fortsættende aktiviteter	7,7	8,4

Figur 7.32

Nedenstående figur viser bonitetsudviklingen blandt landbrugs-kunderne i Spar Nords Lokale Banker i perioden 2011 til 2013.

LANDBRUGSENGAGEMENTER FORDELT PÅ RATINGGRUPPER FORTSÆTTENDE AKTIVITETER

Figur 7.33

GENNEMSNITLIGT RISIKONIVEAU - LANDBRUG

	2011	2012	2013
Gennemsnitlig ratinggruppe	6,2	5,5	5,7

Figur 7.34

Som det fremgår af figuren har landbruget udvist en lille stigning i det gennemsnitlige risikoniveau i 2013 efter et fald i risikoniveauet i 2012. Driftspåvirkningen fra landbrugskunderne er i 2013 realiseret med 118,7 mio. kr. imod 183,6 mio. kr. i 2012.

Samlede nedskrivninger på landbrugsengagementer i banken udgør ultimo 2013 438,4 mio. kr. svarende til 13,2 pct. af engagementet. I løbet af 2013 er der tabsbørgført 69,8 mio. kr.

Spar Nord har som princip, at når landmændene ikke efterlever fastlagte nulpunktspriser på henholdsvis mælk og svinekød defineres dette som OIV. Beregningen af nulpunktspriserne tager, uanset hvilken finansiering, der reelt er valgt i engagementet, udgangspunkt i en finansieringsrente for den enkelte landmand på 4 pct. af hele den rentebærende gæld.

Kan der ikke opstilles realistiske budgetter for det enkelte landbrug, der opfylder disse krav, bliver der foretaget nedskrivningsberegninger.

På trods af, at landbrugserhvervets vanskeligheder har været og fortsat er betydelige, og nedskrivningerne og tabene som følge heraf er steget, vurderes koncernens portefølje af landbrugsengagementer samlet set at være lidt bedre ultimo end primo 2013. Der er kommet væsentlig flere defaults, men der er også mange kunder, som har bevæget sig til bedre ratingklasser. Porteføljen er fortsat præget af en tilfredsstillende spredning på produktionsgrenene.

LANDBRUGSENGAGEMENT FORDELT PÅ PRODUKTIONSGRENE *) FORTSÆTTENDE AKTIVITETER

	2013 Mio. kr.	2013 Pct.	2012 Mio. kr.	2012 Pct.
Kvægproducenter	1.130,8	34,1	1.143,3	35,4
Svineproducenter	945,8	28,6	1.017,7	31,5
Planteavl	320,1	9,7	320,5	9,9
Øvrige produktionsgrene	912,9	27,6	751,7	23,2
I alt	3.309,6	100,0	3.233,2	100,0

*) 2012 var ekskl. Sparbank

Figur 7.35

7.8.2 EJENDOMME

På grund af den negative prisudvikling på ejendomsmarkedet har ejendomsbranchen de senere år været meget risikobetonet. Spar Nord har i en årrække været tilbageholdende med engagementer inden for ejendomsbranchen, og koncernens eksponering vedrører langt overvejende kunder med langvarige relationer til banken og stor erfaring inden for branchen.

I den kreditmæssige behandling af ejendomsengagementer lægger banken bl.a. stor vægt på et tilfredsstillende cash flow, lige som banken for at reducere risici på området ikke ønsker at deltage i syndikeringer.

Koncernen har ultimo 2013 et samlet engagement inden for ejendomsbranchen på 5,0 mia. kr. Engagementet udgør 11,1 pct. af de samlede udlån og garantier. Den samlede nedskrivning og underkurs på branchen er ultimo 2013 på 441,1 mio. kr. mod en samlet nedskrivningssaldo primo på 434,8 mio. kr.

7. KREDITRISIKO

7.9 KREDITRISIKO MOD FINANSIELLE MODPARTER

Som et led i handel med og beholdninger af værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling mv. opstår der kreditrisiko mod finansielle modparter.

Bankens ledelse bevilger lines på kreditrisiko mod finansielle modparter under hensyntagen til den enkelte samhandelspartners risikoprofil, rating, størrelse og soliditet. Risici og lines på finansielle instrumenter følges dagligt.

En væsentlig kilde til finansiell kreditrisiko er bankens mellemværender med kreditinstitutter og centralbanker. Kreditrisikoen er for størstedelens vedkommende rettet mod centralbanker med en AAA-rating eller mod danske pengeinstitutter, hvor bankens Handels- og Udlandsområde har kunderelationer.

TILGODEHAVENDER I KREDITINSTITUTTER FORDELT PÅ PRODUKTTYPE

Mio. kr.			Pct.	Pct.
	2013	2012	fordeling	fordeling
Indskudsbeviser	0,0	0,0	0,0	0,0
Reverseforretninger	1.865,0	1.730,5	50,5	36,7
Deposits og unoterede obligationer	257,1	550,9	7,0	11,7
Ansvarlige lån	5,5	18,1	0,1	0,4
Løbende konti	112,3	186,0	3,0	3,9
CSA konti mv.	913,6	1.391,0	24,7	29,4
Kommercielle udlandsforretninger	32,5	26,0	0,9	0,6
Markedsværdi på derivater	482,3	740,0	13,1	15,7
Uoplyst	26,4	74,6	0,7	1,6
Tilgodehavender i kreditinstitutter	3.694,7	4.717,1	100,0	100,0

Figur 7.36

87,8 pct. af Spar Nords mellemværende med kreditinstitutter vedrører pengeinstitutter med rating på A eller højere. Af et samlet mellemværende med kreditinstitutter på 3,7 mia. kr. kan 50,5 pct. henføres til institutter med AAA-rating, 12,5 pct. til institutter med AA-rating og 24,8 pct. til institutter med A-rating. Mellemværender med kreditinstitutter uden rating kan primært henføres til tilknyttede danske pengeinstitutter.

TILGODEHAVENDER I KREDITINSTITUTTER FORDELT PÅ RATING

Mio. kr.			Pct.	Pct.
	2013	2012	fordeling	fordeling
AAA	1.865,0	1.734,6	50,5	36,8
AA	461,2	772,1	12,5	16,4
A	918,2	1.549,6	24,8	32,9
BBB	102,2	165,7	2,8	3,5
BB	0,0	0,8	0,0	0,0
B	18,8	20,3	0,5	0,4
CCC	0,0	0,0	0,0	0,0
CC	0,0	0,0	0,0	0,0
C	0,0	0,0	0,0	0,0
Uden rating	318,4	452,2	8,6	9,6
Ufordelt	10,9	21,8	0,3	0,4
Tilgodehavender i kreditinstitutter	3.694,7	4.717,1	100,0	100,0

Figur 7.37

7.10 MODPARTSRISIKO

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en finansiell modpart eller institutionel kunde misligholder sine forpligtelser i henhold til en indgået finansiell kontrakt. Herudover kan der opstå afviklingsrisici i forbindelse med indgåelse og afvikling af finansielle kontrakter, idet udveksling af hovedstole i forskellige valutaer ikke nødvendigvis sker på samme tid, eller at værdipapirer ikke modtages samtidig med betaling herfor.

Modpartsrisikoen er solvensmæssigt opgjort efter markedsværdimetoden. Modpartsrisikoen, solvensmæssigt, opgjort brutto udgør 2.117,1 mio. kr. ultimo 2013. Den regnskabsmæssige positive markedsværdi udgør 1.393,9 mio. kr. Forskellen mellem den regnskabsmæssige og solvensmæssige værdi kan henføres til tillægget af potentiel fremtidig krediteksponering og vedhængende rente, som begge indgår i den solvensmæssige opgørelse.

Udnyttelse på lines til finansielle kontrakter opgøres brutto og beregnes som vægtede hovedstole af samtlige indgåede forretninger, hvortil lægges summen af alle positive markedsværdier, hvorimod negative markedsværdier ikke modregnes. Størrelsen af hovedstolsvægten for de enkelte finansielle forretninger beregnes ud fra volatiliteten på henholdsvis rente og valuta, ligesom der tages hensyn til, hvor lang løbetiden er på den finansielle forretning.

Koncernens forretningsgange angiver maksimal løbetid for de enkelte finansielle forretninger, og der sker daglig opfølgning på overholdelse heraf, ligesom der sker daglig opfølgning på overholdelse af de bevilgede lines.

I forbindelse med bevilling og indkodning af lines, foretages der kontrol af, om indkodede lines er i henhold til bevilling og herudover har Spar Nord en controllerafdeling, som foretager stikprøvekontrol af, om bevillinger, procedurer og forretningsgange overholdes.

Til imødegåelse af modpartsrisikoen indgår Spar Nord i videst muligt omfang ramme-, netting- og sikkerhedsaftaler.

7.10.1 MODPARTSRISIKO MOD KUNDER

Kundernes handel med finansielle instrumenter indgår som et led i engagementsbevillingen for den enkelte kunde. Når der indgås aftaler om finansielle kontrakter, sker der en løbende overvågning af disse i bankens overvågningssystem. Kreditansvaret for disse forretninger ligger decentralt jf. kunderådgivernes bevillingsretter. Etableringen af forretningerne udføres centralt og en del af opfølgningen/overvågningen foregår ligeledes centralt. Udnyttelsen af de bevilgede finansielle lines overvåges dagligt.

7. KREDITRISIKO

7.10.2 MODPARTSRISIKO MOD FINANSIELLE OG INSTITUTIONELLE KUNDER

Inden lines til finansielle modparter og institutionelle kunder bevilges, foretages en grundig kreditvurdering af de finansielle modparter/institutionelle kunder, baseret på det enkelte kreditinstituts/institutionelle kundes regnskaber. For udenlandske og større danske kreditinstitutter tages derudover i betragtning, hvordan kreditinstitutterne er ratede af internationale ratingbureauer som Standard & Poors, Fitch eller Moody's.

Koncernen er samarbejdspartner for en række mindre danske kreditinstitutter, idet banken bl.a. leverer ydelser inden for clearing, fonds- og valutaforretninger. Til vurdering af disse kreditinstitutter har Spar Nord udviklet en ratingmodel, som ud fra givne nøgletal beregner en rating af det enkelte kreditinstitut. Denne model danner, sammen med de enkelte kreditinstitutters regnskaber, grundlag for indstilling og bevilling af lines.

For de mindre danske kreditinstitutter vil disse aftaler være den af Finansrådet udarbejdede rammeaftale om valuta- og værdipapirforretninger og, når det vurderes at være nødvendigt, tillige en sikkerhedsaftale, i hvilken det aftales, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et for hvert kreditinstitut individuelt fastsat maksimum, så skal der stilles sikkerhed, der oftest vil være i form af kontant deponering.

For udenlandske og større danske kreditinstitutter samt de institutionelle kunder vil netting- og rammeaftaler være de internationale ISDA Master Agreements, ofte med tilknyttede Credit Support Annex aftaler (CSA), i hvilke det aftales, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et for hver aftale individuelt fastsat maksimum, så skal der udveksles sikkerhed, der som oftest vil være i form af kontant deponering i EUR eller DKK.

Herudover indgås der, når det er aktuelt Global Master Repurchase Agreements (GMRA) og Global Master Securities Lending Agreements (GMSLA) til sikring af henholdsvis indgåede repo/reverse forretninger og aktielånsforretninger.

For både de danske og de udenlandske sikkerhedsaftaler sker der daglig opfølgning og evt. udveksling af sikkerheder i takt med udviklingen i indgåede forretningers markedsværdier. Herudover afvikler koncernen så vidt det er muligt indgåede forretninger via CLS, VP eller Euroclear, hvorved afviklingsrisici minimeres mest muligt.

I tabellen nedenfor vises udviklingen i antal bevilgede lines fra 2012 til 2013.

UDVIKLINGEN I ANTAL BEVILGEDE LINES

	Ultimo 2013	Ultimo 2012
Antal bevilgede lines til kreditinstitutter i alt	123	128
Heraf til lokale pengeinstitutter i Danmark	41	46
Lines til institutionelle kunder	8	8

Figur 7.38

Ligesom der foretages daglig kontrol af, om bevilgede lines er overholdt, sker der en løbende kontrol af, om bevilgede lines er udnyttet, og såfremt dette ikke er tilfældet, bliver lines enten slettet eller maksimum nedsat til det aktuelle behov.

7.11 KONCERNENS SAMLEDE SOLVENSÆMÆSSIGE KREDITEKSPONERING

Den samlede krediteksponering er summen af:

- Udlån og tilgodehavender
- Garantier
- Udnyttet kreditmaksimum
- Kredittilsagn
- Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
- Anlægsaktiver
- Immaterielle aktiver
- Øvrige materielle aktiver
- Modpartsrisiko

En samlet opgørelse af koncernens solvensmæssige kreditrisiko viser en eksponering på 74,0 mia. kr. Opgørelsen svarer til koncernens kreditrisiko, som behandles efter standardmetoden.

Generelt er eksponeringerne gennem 2013 reduceret med 5.413,0 mio. kr. svarende til et fald på 6,8 pct. Målt på gennemsnitstal er der sket en stigning på 2.053,2 mio. kr. svarende til 2,8 pct., som følge af fusionen med Sparbank i 4. kvartal 2012.

SAMLET KREDITEKSPONERING

Mio. kr.	Ultimo 2013	Ultimo 2012	Gns. 2013*)	Gns. 2012*)
Centralregeringer/centralbanker	6,2	1.791,2	588,6	868,5
Regionale/lokale myndigheder	4.446,9	4.579,2	4.381,4	4.750,3
Offentlige enheder	85,0	159,1	104,4	179,3
Kreditinstitutter	10.246,2	10.637,9	10.738,3	10.838,6
Erhvervsvirksomheder mv.	21.659,0	21.324,6	21.150,2	19.493,3
Detailkunder	31.987,1	34.187,5	32.450,3	31.415,9
Eksp. sikret med pant i fast ejd.	3.742,4	4.142,3	3.852,2	3.358,0
Eksp. med restancer/overtræk	142,3	386,3	238,4	490,1
Kortfristede inst. og erhv.eksp. mv.	0,0	0,0	0,0	0,0
Kollektive investeringsordninger	1,0	7,5	1,2	15,6
Andre eksponeringer	1.657,3	2.170,8	1.833,4	1.875,6
Hovedtotal	73.973,4	79.386,4	75.338,4	73.285,2

*) Gennemsnitlig eksponering er et simpelt gennemsnit baseret på kvartalsvise observationer

Figur 7.39

7. KREDITRISIKO

SAMLET KREDITEKSPONERING FORDELT PÅ BRANCHER

2013	Eksponeringskategori											
Branche - mio. kr.	Centralreg. eller centralbanker	Regionale eller lokale myndigheder	Offentlige enheder	Institutter	Erhvervs- virks. mv.	Detail- kunder	Eksp. sikret med pant i fast ejendom	Eksp. med restancer eller overtræk	Kortfristede erhvervs- eksp. mv.	Kollektive investeringsordninger	Eksp. i andre poster, heru. aktiver uden modpartsrsk.	Hoved- total
Offentlig myndighed	0,0	4.418,0	1,3	0,0	0,0	4,4	0,0	0,2	0,0	0,0	62,1	4.486,0
Landbrug, jagt og skovbrug	0,0	0,0	0,0	0,0	2.024,3	2.112,6	230,6	37,4	0,0	0,0	0,0	4.404,9
Fiskeri	0,0	0,0	0,0	0,0	124,5	59,4	1,7	0,1	0,0	0,0	0,0	185,7
Industri og råstofudvinding	0,0	0,0	0,0	0,0	1.567,8	961,8	23,7	9,4	0,0	0,0	0,0	2.562,7
Energiforsyning	0,0	28,2	83,7	0,0	1.946,5	192,0	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2.264,2
Bygge og anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0	1.050,8	1.212,3	185,1	5,1	0,0	0,0	0,0	2.453,3
Handel	0,0	0,0	0,0	0,0	2.734,7	2.148,0	96,6	12,9	0,0	0,0	0,0	4.992,2
Transport, hoteller og restauranter	0,0	0,0	0,0	0,0	1.263,3	724,8	53,1	9,5	0,0	0,0	0,0	2.050,7
Information og kommunikation	0,0	0,0	0,0	0,0	331,3	156,6	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	489,3
Finansiering og forsikring	6,2	0,0	0,0	9.507,1	4.129,9	563,3	203,8	1,6	0,0	1,0	978,2	15.391,1
Fast ejendom	0,0	0,0	0,0	0,0	3.896,5	1.581,1	499,7	6,0	0,0	0,0	279,3	6.262,6
Øvrige erhverv	0,0	0,1	0,0	723,8	1.421,6	2.099,3	166,5	8,7	0,0	0,0	337,7	4.757,7
Erhverv i alt	6,2	4.446,3	85,0	10.230,9	20.491,2	11.815,6	1.476,0	90,9	0,0	1,0	1.657,3	50.300,4
Private	0,0	0,6	0,0	15,3	1.167,8	20.171,5	2.266,4	51,4	0,0	0,0	0,0	23.673,0
Hovedtotal	6,2	4.446,9	85,0	10.246,2	21.659,0	31.987,1	3.742,4	142,3	0,0	1,0	1.657,3	73.973,4

2012	Eksponeringskategori											
Branche - mio. kr.	Centralreg. eller centralbanker	Regionale eller lokale myndigheder	Offentlige enheder	Institutter	Erhvervs- virks. mv.	Detail- kunder	Eksp. sikret med pant i fast ejendom	Eksp. med restancer eller overtræk	Kortfristede erhvervs- eksp. mv.	Kollektive investeringsordninger	Eksp. i andre poster, heru. aktiver uden modpartsrsk.	Hoved- total
Offentlig myndighed	0,0	4.571,4	0,0	0,0	0,0	6,7	0,0	2,3	0,0	0,0	17,8	4.598,2
Landbrug, jagt og skovbrug	0,0	0,0	0,0	0,0	2.379,9	2.572,6	329,1	96,8	0,0	0,0	0,0	5.378,4
Fiskeri	0,0	0,0	0,0	0,0	137,8	80,9	1,7	1,0	0,0	0,0	0,0	221,4
Industri og råstofudvinding	0,0	0,0	0,0	0,0	1.599,3	1.068,2	34,7	7,8	0,0	0,0	0,0	2.710,0
Energiforsyning	0,0	7,0	159,1	0,0	1.726,4	215,8	12,4	8,2	0,0	0,0	0,0	2.128,9
Bygge og anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0	862,7	1.386,2	214,8	34,6	0,0	0,0	0,0	2.498,3
Handel	0,0	0,0	0,0	0,0	3.077,0	2.154,1	109,5	28,3	0,0	0,0	0,0	5.368,9
Transport, hoteller og restauranter	0,0	0,0	0,0	0,0	1.362,0	1.129,9	48,8	53,7	0,0	0,0	304,3	2.898,7
Information og kommunikation	0,0	0,0	0,0	0,0	305,5	181,8	2,3	2,0	0,0	0,0	0,0	491,6
Finansiering og forsikring	1.791,2	0,0	0,0	10.623,6	1.863,4	637,5	196,2	9,3	0,0	7,5	1.404,9	16.533,6
Fast ejendom	0,0	0,0	0,0	0,0	4.479,1	1.816,7	650,0	15,6	0,0	0,0	125,8	7.087,2
Øvrige erhverv	0,0	0,0	0,0	6,8	2.157,8	2.329,7	198,1	45,1	0,0	0,0	318,0	5.055,5
Erhverv i alt	1.791,2	4.578,4	159,1	10.630,4	19.950,9	13.580,1	1.797,6	304,7	0,0	7,5	2.170,8	54.970,7
Private	0,0	0,8	0,0	7,5	1.373,7	20.607,4	2.344,7	81,6	0,0	0,0	0,0	24.415,7
Hovedtotal	1.791,2	4.579,2	159,1	10.637,9	21.324,6	34.187,5	4.142,3	386,3	0,0	7,5	2.170,8	79.386,4

Figur 7.40

LØBETIDSFORDDELING PÅ EKSPONERINGSKATEGORIER

	2013						2012					
Mio. kr.	Anfor- dring	0 - 3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 år - 5 år	Over 5 år	Hoved- total	Anfor- dring	0 - 3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 år - 5 år	Over 5 år	Hoved- total
Centralregeringer/centralbanker	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	6,2	1.791,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1.791,2
Regionale/lokale myndigheder	0,0	314,5	3.785,2	304,8	42,4	4.446,9	0,0	302,5	2,3	4.214,7	59,7	4.579,2
Offentlige enheder	0,0	0,1	49,0	28,3	7,7	85,0	0,0	110,1	0,0	49,0	0,0	159,1
Institutter	114,8	8.281,5	251,3	573,3	1.025,3	10.246,2	1.863,2	6.068,6	585,5	610,6	1.510,0	10.637,9
Erhvervsvirksomheder mv.	1.399,1	6.284,4	7.521,6	2.553,3	3.900,6	21.659,0	1.152,9	5.235,6	7.640,8	3.327,0	3.968,3	21.324,6
Detailkunder	874,0	7.069,5	6.148,8	9.012,0	8.882,8	31.987,1	1.135,0	8.086,8	6.235,7	9.157,0	9.573,0	34.187,5
Eksponeringer sikret med pant i fast ejendom	155,8	549,1	597,7	763,0	1.676,8	3.742,4	241,4	645,0	767,8	737,7	1.750,4	4.142,3
Eksponeringer med restancer/overtræk	18,4	10,1	20,2	65,5	28,0	142,3	40,4	33,1	54,8	199,3	58,7	386,3
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kollektive investeringsordninger	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,1	7,4	0,0	0,0	7,5
Andre aktiver	347,0	3,9	374,0	271,9	660,5	1.657,3	550,1		326,3	602,0	692,4	2.170,8
Hovedtotal	2.915,3	22.513,1	18.748,8	13.572,1	16.224,1	73.973,4	6.774,2	20.481,8	15.620,6	18.897,3	17.612,5	79.386,4

Figur 7.41

7. KREDITRISIKO

Koncernens krediteksponering er langt overvejende begrænset til Danmark. I 2013 var over 95 pct. af koncernens krediteksponering således mod debitorer fra Danmark, hvorfor yderligere oplysninger om geografisk fordeling ikke findes væsentlig.

Til koncernens solvensopgørelse medregnes sikkerheder, der kan anvendes som kreditreducerende under standardmetoden. De anførte værdier er efter reduktion af volatilitetsjusteringer.

Mio. kr.	2013		2012	
	Eksp. dækket af garanti	Øvrige finans. sikkerh.	Eksp. dækket af garanti	Øvrige finans. sikkerh.
Centralregeringer/centralbanker	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionale/lokale myndigheder	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentlige enheder	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditinstitutter	18,8	5.119,6	0,0	4.563,1
Erhvervsvirksomheder mv.	206,9	2.751,0	460,7	853,9
Detailkunder	169,2	823,6	328,2	843,3
Eksp. sikret med pant i fast ejendom	0,0	0,0	1,3	0,0
Eksp. med restancer/overtræk	2,7	7,9	1,1	10,3
Kortfristede inst. og erhv.eksp. mv.	0,0	0,0	0,0	0,0
Kollektive investeringsordninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Eksp. i andre poster mv.	0,0	0,0	0,0	0,0
	397,6	8.702,1	791,3	6.270,6

Figur 7.42

8. MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er en samlet betegnelse for risikoen for tab på grund af ændringer i kurser eller priser på finansielle instrumenter. Markedsrisici kan opdeles i:

- Renterisiko
- Valutarisiko
- Aktierisiko
- Råvarerisiko
- Optionsrisiko
- Risici relateret til egne ejendomme

Spar Nord handler og tager positioner i produkter, der indebærer en række markedsbaserede risici. De fleste af bankens aktiviteter vedrørende omsætning og positionstagning omfatter relativt enkle produkter, hvoraf rentebaserede produkter er de mest handlede. Banken handler også og tager positioner i børsnoterede aktier og valutainstrumenter, mens omsætningen af råvarer er meget begrænset.

8.1 MARKEDSRISIKOPOLITIK

Som omtalt i afsnittet Risikostyring er det Spar Nords bestyrelse, som fastlægger de overordnede politikker, rammer og principper for risikostyring. En del af politikkerne vedrører identificering og beregning af forskellige former for markedsrisiko. Rammerne understøtter den overordnede risikoappetit og angiver specifikke grænser for, hvor stor en risiko banken ønsker at påtage sig. Principperne fastslår, hvilke metoder de forskellige risikomål opgøres efter. Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelsen af tildelte risikorammer.

Til styring af markedsrisici er der etableret et instruktshierarki med tre niveauer. På første niveau definerer bestyrelsen rammerne for Spar Nord koncernen til bankens direktion. På næste niveau videredelegerer direktionen til koncernens øvrige enheder, hvoraf Handels- og Udlandsområdet er markant største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles de disponerende medarbejdere i Handels- og Udlandsområdet de rammer, som de kan disponere indenfor.

8.2 STYRING, OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opføre, overvåge, kontrollere og rapportere markedsrisici. Beregningen af markedsrisici anvendes til følgende formål:

- Daglig opfølgning på de enkelte forretningsenheder
- Regelmæssig rapportering til direktion og bestyrelse
- Rapportering af regulatorisk kapital til brug for Finanstilsynet

Markedsrisici styres og overvåges gennem et integreret risikostyringssystem, hvor der dagligt følges op på alle markedsrisikotyperne på alle instruksbelagte enheder, og hvor eventuelle instruksoverskridelser rapporteres videre op i hierarkiet.

8.3 UDVIKLING I 2013

Nettobeholdningen af obligationer er i 2013 reduceret med 1.213,3 mio. kr., mens aktier i handelsbeholdningen er reduceret med 2,4 mio. kr. Koncernens beholdning af aktier uden for handelsbeholdningen (primært aktier i associerede selskaber og aktier i strategiske handelspartnere i den finansielle sektor) er i løbet af 2013 forøget med 20,0 mio. kr. til en samlet eksponering på 2.054,4 mio. kr.

Renterisikoen har ændret sig fra -75,7 mio. kr. ultimo 2012 til -20,8 mio. kr. ultimo 2013, hvilket skyldes både at den negativ renterisiko uden for handelsbeholdningen er reduceret samt den positive renterisiko i handelsbeholdningen er forøget. Renterisikoen i Spar Nord fordeler sig ultimo 2013 således at renterisikoen i handelsbeholdningen er på 70,8 mio.kr., mens renterisikoen uden for handelsbeholdningen er på -91,6 mio.kr.

Derudover er valutarisikoen ultimo 2013 forøget sammenlignet med ultimo 2012.

8.4 RENTERISIKO

Renterisiko er risikoen for tab som følge af renteudsving. De fleste af Spar Nords renterisici stammer fra aktiviteter, der involverer almindelige bankforretninger som ind- og udlån samt handel og positionstagning i renterelaterede produkter. De fleste af disse aktiviteter omfatter simple renteprodukter såsom renteswaps, obligationer, futures og standard renteoptioner.

Koncernens renterisiko opgøres på baggrund af varighedsmål samt på baggrund af det aftalte cashflow. Til brug for styring af koncernens beholdning af konvertible danske realkreditobligationer anvendes modelberegnete risikonøgletal, der tager højde for det indbyggede optionselement. For renteoptioner er ovennævnte nøgletal suppleret med de væsentligste risikofaktorer, som udtrykker følsomheden af optionspræmien på de underliggende parametre.

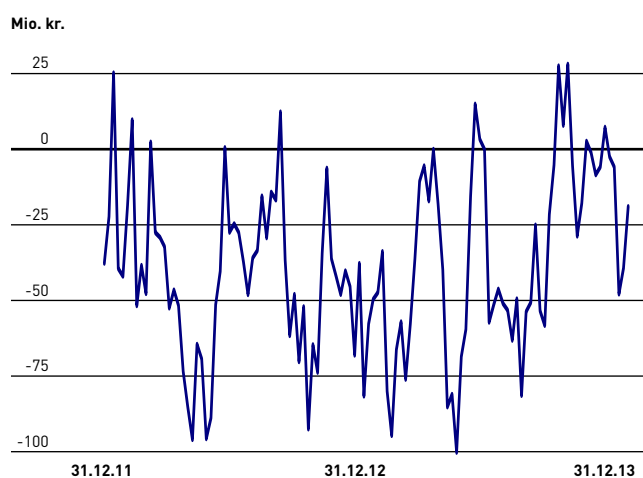
Renterisikoen vurderes dagligt og dispositioner træffes ud fra forventningerne til den makroøkonomiske og konjunkturmæssige situation. Renterisikoen i valuta omregnes til danske kroner og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

8.4.1 UDVIKLING I RENTERISIKO

Efterfølgende figur viser den samlede nettorenterisiko i Spar Nord ved en stigning i renten på 1 procentpoint. Det vil sige, at der sker en parallelforskydning af samtlige rentekurver.

8. MARKEDSRISIKO

UDVIKLINGEN I KONCERNENS NETTORENTERISIKO

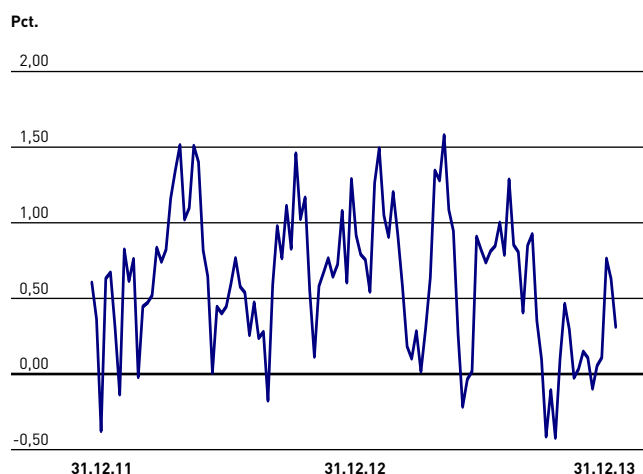

Figur 8.1

Overordnet har nettorenterisikoen i størstedelen af 2013 været negativ, hvilket betyder, at Spar Nord har været eksponeret mod en rentestigning i markedet. Den negative renterisiko skyldes primært bankens positioner uden for handelsbeholdningen.

Nedenstående figur viser påvirkningen af koncernen renterisiko på egenkapitalen i pct., når rentekurverne parallelforskydes opad med et procentpoint. En negativ renterisiko vil påvirke egenkapitalen positivt.

RENTERISIKOENS PÅVIRKNING PÅ EGENKAPITALEN

Figur 8.2

Spar Nord beregner desuden renterisikoen i forhold til varighed og valuta. Dette viser risikoen for ændringer i et afgrænset tidsinterval på rentekurven. Nedenstående tabel viser renterisikoen fordelt på de enkelte tidsintervaller ved en stigning i renten på 1 procentpoint.

RENTERISIKO FORDELT PÅ LØBETID OG VALUTA

2013 Valuta mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	Total
DKK	13,6	-25,8	-25,5	8,3	23,4	-6,0
EUR	3,6	-9,8	-6,5	-5,0	5,9	-11,8
USD	1,3	0,5	0,4	-3,8	0,0	-1,6
GBP	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
NOK	-0,1	0,3	-0,1	0,0	0,0	0,1
CHF	-1,2	-0,6	-0,8	0,2	0,0	-2,4
JPY	0,0	-0,4	-0,3	0,0	0,0	-0,7
SEK	1,3	0,1	-0,1	0,4	0,0	1,7
Øvrige	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	18,5	-35,8	-32,9	0,1	29,3	-20,8

2012 Valuta mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	Total
DKK	5,8	-6,2	-75,6	-2,3	15,6	-62,7
EUR	4,1	-1,9	-11,6	-5,2	2,6	-12,0
USD	1,0	-0,1	-0,3	0,3	0,0	0,9
GBP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NOK	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
CHF	-1,5	-0,2	0,0	-0,3	0,0	-2,0
JPY	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
SEK	1,5	0,0	-1,0	-0,2	0,0	0,3
Øvrige	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Total	10,7	-8,5	-88,4	-7,7	18,2	-75,7

Figur 8.3

Som det fremgår af tabellen, er koncernen primært eksponeret mod renterisiko i DKK og EUR.

8.4.2 RENTERISIKO I HANDELSBEHOLDNINGEN

Renterisiko på positioner i handelsbeholdningen stammer primært fra obligationer, swaps og futures.

RENTERISIKO I HANDELSBEHOLDNINGEN

2013 Valuta mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	Total
DKK	20,7	19,9	8,3	17,0	21,0	86,9
EUR	4,1	-9,8	-6,6	-5,1	5,9	-11,5
USD	0,6	0,5	0,4	-3,8	0,0	-2,3
Øvrige	-0,9	-0,7	-1,3	0,6	0,0	-2,3
Total	24,5	9,9	0,8	8,7	26,9	70,8

2012 Valuta mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	Total
DKK	4,5	3,7	32,8	10,6	12,7	64,3
EUR	6,3	-1,2	-10,2	-7,2	0,1	-12,2
USD	0,2	-0,1	-0,3	0,3	0,0	0,1
Øvrige	3,1	-0,3	-0,9	-0,5	0,0	1,4
Total	14,1	2,1	21,4	3,2	12,8	53,6

Figur 8.4

Det fremgår af figur 8.4 at renterisikoen i handelsbeholdningen er 70,8 mio. kr. ultimo 2013, hvilket er en forøgelse på 17,2 mio. kr. siden ultimo 2012. Forøgelsen er primært sket i DKK.

8. MARKEDSRISIKO

8.4.3 RENTERISIKO UDEN FOR HANDELSBEHOLDNINGEN

Renterisiko på positioner uden for handelsbeholdningen stammer primært fra fastforrentede ind- og udlån fra almindelige bankforretninger og renterisiko relateret til bankens funding.

RENTERISIKO UDEN FOR HANDELSBEHOLDNINGEN

2013 Valuta mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	Total
DKK	-7,1	-45,7	-33,8	-8,7	2,4	-92,9
EUR	-0,5	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,3
Øvrige	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6
Total	-6,0	-45,7	-33,7	-8,6	2,4	-91,6

2012 Valuta mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	Total
DKK	1,3	-9,9	-108,4	-12,9	2,9	-128,5
EUR	-2,2	-0,7	-1,4	2,0	2,5	1,8
Øvrige	-2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,6
Total	-3,4	-10,6	-109,8	-10,9	5,4	-129,3

Figur 8.5

Tabellen viser nettorenterisikoen uden for handelsbeholdningen ved en stigning i renten på 1 procentpoint fordelt på løbetid og valuta. Renterisikoen har siden ultimo 2012 ændret sig fra -129,3 mio.kr. ultimo 2012 til -91,6 mio. kr. ultimo 2013. Den primære årsag til ændringen er en reduktion i den gennemsnitlige løbetid på fastrenteindlån.

8.4.4 OBLIGATIONSBEHOLDNING

Spar Nords obligationsbeholdning består for 78,7 pct. vedkommende af realkreditobligationer, 19,0 pct. obligationer fra finansielle udstedere og 2,3 pct. øvrige udstedere.

Efterfølgende figur viser bankens obligationsbeholdning fordelt på udstedertype.

OBLIGATIONSBEHOLDNING FORDELT PÅ UDSTEDERTYPE *)

Mio. kr.			Pct. fordeling	Pct. fordeling
	2013	2012	2013	2012
Realkreditobligationer	12.813,8	14.747,6	78,7	84,3
Finansielle udstedere	3.089,2	2.698,4	19,0	15,5
Kreditobligationer	180,9	113,2	1,1	0,6
Statsobligationer	200,5	-61,5	1,2	-0,4
Obligationer	16.284,4	17.497,7	100,0	100,0

*) Obligationsbeholdning tillagt køb og salg på spot og termin

Figur 8.6

Den tilsvarende fordeling af bankens obligationsbeholdning på rating ser således ud.

OBLIGATIONSBEHOLDNING FORDELT PÅ RATING *)

Mio. kr.			Pct. fordeling	Pct. fordeling
	2013	2012	2013	2012
AAA	12.665,1	14.422,2	77,8	82,4
AA	211,6	211,3	1,3	1,2
A	1.761,8	1.728,4	10,8	9,9
BBB	1.590,2	1.110,9	9,7	6,4
BB	12,2	2,8	0,1	0,0
B	12,7	9,5	0,1	0,1
CCC	0,8	0,2	0,0	0,0
CC	1,7	5,5	0,0	0,0
Uden rating	28,3	6,9	0,2	0,0
Obligationer	16.284,4	17.497,7	100,0	100,0

*) Obligationsbeholdning tillagt køb og salg på spot og termin

Figur 8.7

Banken har anvendt en mindre del af bankens realkreditobligationer til indfrielse af seniorgæld i 2013. Bankens gode likviditetssituation har samtidig gjort det muligt at købe flere obligationer fra finansielle udstedere, selvom banken efter CRD IV/CRR ikke kan medregne disse obligationer i likviditetsreserven i 2014. På trods af disse omlægninger er over 75 pct. af bankens obligationsbeholdning fortsat rated AA eller bedre.

OBLIGATIONSFORDELING 2013

Mio. kr.	Oprindelse/ underliggende	Ratinggruppe	Beløb	Pct.
Realkreditobligationer	Danmark	AAA-AA	12.054,5	74,0
		BBB	319,3	2,0
		Uden rating	4,4	0,0
	Sverige		435,6	2,7
			12.813,8	78,7
Finansielle udstedere	Danmark	AAA-A	1.666,1	10,3
		BBB	1.226,6	7,5
	Sverige	AA-A	52,4	0,3
	Norge	AAA-A	14,3	0,1
	Finland	AA-A	48,4	0,3
	Holland	AA	37,3	0,2
	UK	A	43,0	0,3
	Andre	AAA-AA	1,1	0,0
		3.089,2	19,0	
Kreditobligationer	Scandi Notes V Senior	AAA	70,1	0,4
	Scandi Notes IV Senior	CC	1,7	0,0
	Danmark	BBB - U. rat.	44,5	0,3
	Andre	AAA - U. rat.	64,6	0,4
		180,9	1,1	
Statsobligationer	Danmark	AAA-AA	132,5	0,8
	Europa	AAA	68,0	0,4
			200,5	1,2
Hovedtotal			16.284,4	100,0
Egne obligationer	Danmark	B - U. rat.	1,5	

Figur 8.8a

8. MARKEDSRISIKO

OBLIGATIONSFORDELING 2012

Mio. kr.	Oprindelse/ underliggende	Ratinggruppe	Beløb	Pct.
Realkreditobligationer	Danmark	AAA-A	14.513,0	83,0
		BBB	231,8	1,3
		Uden rating	2,8	0,0
			14.747,6	84,3
Finansielle udstedere	Danmark	AAA-A	1.404,8	8,1
		BBB	872,7	5,0
	Sverige	AAA-A	242,2	1,4
	Norge	AAA-A	10,9	0,1
	Finland	AA-A	41,1	0,2
	Frankrig	AA	57,2	0,3
	UK	A	69,3	0,4
	Andre	A-BBB	0,2	0,0
			2.698,4	15,5
Kreditobligationer	Scandi Notes V Senior	AAA	84,8	0,5
	Scandi Notes IV Senior	B	9,4	0,0
	Øvrige Scandi Notes	CC - U. rat.	5,5	0,0
	Danmark	BBB - U. rat.	12,4	0,1
	Andre	AA-C	1,1	0,0
			113,2	0,6
Statsobligationer	Danmark	AAA-AA	-172,4	-1,0
	Europa	AAA	110,9	0,6
			-61,5	-0,4
Hovedtotal			17.497,7	100,0
Egne obligationer	Danmark	BBB-BB	7,7	

Figur 8.8b

8.5 VALUTARISIKO

Valutakursrisiko er risikoen for tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Valutaoptioner indgår i opgørelsen med den deltajusterede position.

Spar Nord opgør valutarisiko på tre måder. Den første opgørelse tager udgangspunkt i, at alle valutakurser udvikler sig i en ugunstig retning med 2 pct. Den anden opgørelse tager udgangspunkt i Finanstilsynets kapitaldækningsbekendtgørelses valuta indikator 1, der opgøres på baggrund af summerne for henholdsvis alle de valutaer, hvori banken har nettogæld (kort position), og alle de valutaer, hvori banken har nettotilgodehavende (lang position). Valutaindikator 1 beregnes ved at tage den numeriske største værdi af de to summer og sætte den i forhold til bankens kernekapital efter fradrag. Den tredje måde er valuta indikator 2, som udtrykker, at såfremt banken ikke ændrer valutapositionerne de efterfølgende 10 dage, er der 1 pct. sandsynlighed for, at koncernen får et tab, der er større end indikatorens værdi.

Efterstående tabel viser valuta indikator 1, valuta indikator 1 i forhold til kernekapitalen, valuta indikator 2 i forhold til kernekapitalen samt valutarisikoen fordelt på de enkelte valutaer.

VALUTARISIKO

	Ultimo 2013	Ultimo 2012
Valutakursindikator 1 - mio. kr.	276,0	94,3
Valutakursindikator 1 i pct. af kernekapitalen (inkl. hybrid kapital) efter fradrag	3,7	1,4
Valutakursindikator 2 i pct. af kernekapitalen (inkl. hybrid kapital) efter fradrag	0,0	0,0
<i>Valutarisiko fordelt på valutaer - mio. kr.</i>		
EUR	-1,6	-0,1
SEK	-2,2	-1,8
USD	-2,2	-0,1
CHF	-0,0	-0,2
Øvrige valutaer	-2,5	-0,1
Valutarisiko i alt	-8,5	-2,3

Figur 8.9

Som det fremgår af figur 8.9 er valutarisikoen 6,2 mio. kr. større end ved ultimo 2012 og ender ultimo 2013 på -8,5 mio. kr. Valutarisikoen er for hovedparten af valutaerne forøget siden ultimo 2012.

8.6 AKTIERISIKO

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne. Aktiepositionerne er beregnet som værende nettoværdien af lange og korte aktiepositioner samt aktierelaterede instrumenter. Opgørelsen af aktiepositionerne er fordelt på positioner i handelsbeholdningen og uden for handelsbeholdningen.

8.6.1 AKTIER I HANDELSBEHOLDNINGEN

Aktier i handelsbeholdningen er aktier som erhverves med handels hensigt.

Det fremgår af nedenstående figur, at beholdningen af aktier i handelsbeholdningen er reduceret fra 160,8 mio. kr. ultimo 2012 til 158,4 mio. kr. ultimo 2013.

AKTIERISIKO I HANDELSBEHOLDNINGEN

Mio. kr.	Ultimo 2013	Ultimo 2012
Børsnoterede aktier i handelsbeholdningen	140,1	119,5
Unoterede aktier i handelsbeholdningen	18,3	41,3
Aktier i handelsbeholdningen i alt	158,4	160,8

Figur 8.10

8. MARKEDSRISIKO

8.6.2 AKTIER UDEN FOR HANDELSBEHOLDNINGEN

Aktier uden for handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handels hensigt. Desuden skelner Spar Nord mellem aktier i associerede selskaber og aktier i strategiske samarbejdspartnere.

Aktier i associerede selskaber indbefatter bl.a. Nørresundby Bank A/S, hvor Spar Nord har en ejerandel på 50,2 pct.

Aktier i strategiske samarbejdspartnere i den finansielle sektor er aktier i selskaber, som har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, investeringsforeninger mv. Deltagelse i de pågældende selskaber anses for at være en forudsætning for bankens drift.

I flere af sektorselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Spar Nord regulerer på den baggrund den indregnede værdi af disse aktier, når der foreligger ny information, som understøtter en ændret værdiansættelse. I andre sektorselskaber omfordes aktierne ikke, men måles med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringerne i værdierne af aktierne i disse selskaber indregnes ligeledes i resultatopgørelsen.

AKTIERISIKO UDEN FOR HANDELSBEHOLDNINGEN

Mio. kr.	Ultimo 2013	Ultimo 2012
Aktier i kredit- og finansieringsinstitutter	709,6	684,2
Aktier i adm.selskaber til investeringsforeninger	82,1	90,5
Aktier i pensionsinstitutter	19,2	20,1
Aktier i betalingsformidlingsvirksomhed	182,7	182,7
Andre aktier	63,5	64,1
Aktier i strategiske samarbejdspartnere i alt	1.057,1	1.041,6
Realiserede gevinster	2,0	0,0
Urealiserede gevinster	25,2	5,8
Associerede selskaber i alt	997,3	992,8
Aktier uden for handelsbeholdningen i alt	2.054,4	2.034,4

Figur 8.11

Beholdningen af aktier uden for handelsbeholdningen er forøget med 20,0 mio. kr. til 2.054,4 mio. kr. ultimo 2013.

8.7 RÅVARERISIKO

Spar Nord påtager sig kun i meget begrænset omfang råvarerisiko på egne bøger. Råvareeksponeringen opgøres som en bruttoeksponering, hvor der kun er modregning for kontrakter med samme underliggende råvare, samme forfaldsdato mv.

8.8 OPTIONSRIKIO

Spar Nord anvender derivater til afdækning og styring af koncernens risici. Heriblandt er optioner samt produkter, der indeholder en indbygget option. Bankens optionsrisici stammer primært fra rente- og valutaoptioner samt positioner i realkreditobligationer.

Optionsrisici opgøres ved udregning af positionernes delta-, gamma-, vega- og thetarisiko.

8.9 FØLSOMHEDSANALYSE

Nedenstående figur viser, hvorledes koncernens resultatopgørelse vil være, hvis renten stiger, hvis aktiekurserne falder, og hvis alle valutakurserne flytter sig i ugunstig retning.

FØLSOMHEDSANALYSE *)

	Egenkapitaleffekt		Driftseffekt	
	Ultimo 2013 Pct.	Ultimo 2012 Pct.	Ultimo 2013 Mio. kr.	Ultimo 2012 Mio. kr.
Rentestigning på 1 procentpoint	-0,8	-0,7	-53,1	-40,2
Rentefald på 1 procentpoint	0,8	0,7	53,1	40,2
Aktiekursfald på 10 pct.	-0,2	-0,2	-11,9	-12,1
Valutakursændring på 2 pct. i ugunstig retning	-0,1	0,0	-6,4	-1,7

*) Følsomhedsoplysningerne viser effekten af isolerede ændringer i renterne og aktiekurserne på beholdningerne i handelsbeholdningen, mens effekten af ændringer i valutakurserne er for positioner både i og uden for handelsbeholdningen. Den driftsmæssige effekt og effekten på egenkapitalen er beregnet efter skat.

Figur 8.12

Det fremgår af tabellen, at egenkapitalen vil falde med 0,8 pct. hvis renten stiger med 1 procentpoint. Desuden kan det ses, at et fald i aktiekurserne på 10 pct. vil resultere i et tab på 0,2 pct. i egenkapitalen. Sidst kan det ses at egenkapitalen vil blive reduceret med 0,1 pct. hvis valutakurserne flytter sig i ugunstig retning med 2 pct. Det er en forudsætning, at porteføljerne forbliver uændret.

8. MARKEDSRISIKO

8.10 SPAR NORDS EGNE EJENDOMME

Ejendomme indregnes ved erhvervelsen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Dagsværdi opgøres ud fra aktuelle markedsdata på baggrund af en afkastmodel, hvori indgår ejendommens lejeindtægt, driftsomkostninger herunder administration og vedligeholdelse.

Driftsomkostninger og vedligeholdelse beregnes med udgangspunkt i den enkelte ejendoms stand, byggeår, materialevalg mv. Ud fra det beregnede driftsafkast og individuelt fastsat afkastprocent beregnes ejendommens dagsværdi. Afkastprocenten fastsættes med baggrund i den enkelte ejendoms beliggenhed, anvendelsesmuligheder, vedligeholdelsesstand mv.

Dagsværdien af den enkelte ejendom revurderes minimum en gang årligt med udgangspunkt i det aktuelle udlejningsmarked og renteniveau. Der indhentes eksternt vurdering fra ejendomsmægler til understøttelse af beregninger af dagsværdien, herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter. I 2013 er der på domicilejendomme foretaget positive værdiændringer på i alt 1,4 mio. kr., som indregnes i anden totalindkomst direkte i egenkapitalen. Der er foretaget nedskrivninger for i alt 10,2 mio. kr., hvilket indregnes under af- og nedskrivninger i resultatopgørelsen. For yderligere beskrivelse af den regnskabsmæssige behandling af ejendomme henvises til bankens årsrapport.

Nedenstående figur viser bankens ejendomme fordelt efter afkastprocenter.

AFKAST/FORRENTNING

	2013		2012	
	Antal ejendomme	Værdi Ultimo	Antal ejendomme	Værdi Ultimo
5,75-7 pct.	11	222,1	15	291,9
7-8 pct.	18	288,8	23	301,8
8-9 pct.	18	139,8	21	155,6
9-14,5 pct.	11	28,7	12	31,0
Hovedtotal	58	679,4	71	780,3

Figur 8.13

De væsentligste forudsætninger ved beregning af dagsværdi af investerings- og domicilejendomme er afkastkrav og lejeniveau.

En forøgelse af afkastkrav på 0,5 procentpoint vil alt andet lige reducere dagsværdien med 43,8 mio. kr. (2012: 50,9 mio. kr.).

9. OPERATIONEL RISIKO

Ved operationel risiko forstås risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Alle aktiviteter i organisationen er forbundet med operationelle risici.

9.1 POLITIK FOR OPERATIONEL RISIKO

Spar Nords bestyrelse har fastlagt en politik for operationel risiko, hvor målet er at skabe overblik over koncernens operationelle risici, at minimere antallet af fejl og hermed reducere koncernens tab som følge af operationelle fejl.

9.2 STYRING, OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

Operationel risiko styres på tværs af koncernen gennem et omfattende system af forretningsgange og kontrolforanstaltninger, udarbejdet med henblik på at sikre et optimalt procesmiljø. Operationelle risici søges bl.a. minimeret ved funktionsadskillelse mellem udførelse og kontrol af aktiviteten.

Ansaret for håndteringen af risiciene ligger hos de forretningsansvarlige enheder, risikoejerne.

I koncernen registreres og kategoriseres tabsgivende hændelser over 5.000 kr., og der foregår løbende registrering af identificerede risici med rapportering til den risikoansvarlig, direktionen og bestyrelsen.

Håndtering af operationel risiko, herunder rollen som risikofacilitator, er forankret i koncernens juridiske afdeling.

9.3 COMPLIANCE

Operationel risiko omfatter compliancerisici, hvilket betyder risikoen for, at banken ikke drives i henhold til juridiske og lovgivningsmæssige krav, standarder i markedet og god forretningsetik.

Spar Nord har en selvstændig compliancefunktion, der har til formål at bistå ledelsen med at sikre koncernens overholdelse af den gældende lovgivning, markedsstandarder og internt regelsæt og således identificere og mindske risikoen for, at banken bliver pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller banken eller bankens kunder lider væsentlige økonomiske tab.

Compliance gennemgår løbende de kritiske forretningsgange med henblik på vurdering af risici og anbefalinger til begrænsning af den enkelte risiko.

Compliancefunktionen ledes af chef for compliance (jurist), refererer til direktionen og rapporterer til bestyrelsen. Funktionen bemannes med repræsentanter fra et udsnit af bankens forretningsområder. Der foreligger en bestyrelsesgodkendt politik og årsplan for funktionens virke.

9.4 BESVIGELSER

På baggrund af den regelmæssige rapportering, som bankens bestyrelse og direktion modtager, er det ledelsens opfattelse, at banken har et tilfredsstillende niveau for foranstaltninger, der skal imødegå risikoen for at blive ramt af besvigelser.

9.5 IT-SIKKERHED

Informationer og informationssystemer er af væsentlig betydning for Spar Nord, og IT-sikkerheden har derfor vital betydning for virksomhedens troværdighed og fortsatte eksistens. Der er etableret en IT-sikkerhedsfunktion, og Spar Nords direktion og bestyrelse forholder sig løbende til IT-sikkerheden.

Spar Nords arbejde med IT-sikkerhed tager udgangspunkt i lovgivningsmæssige forhold samt hensyn til den løbende drift. Drift af IT-installationer i Spar Nord og hos leverandører skal ske efter dokumenterede driftsplaner og vejledninger. Driften skal være sikker og stabil, hvilket skal sikres gennem størst mulig automatisering og løbende kapacitetstilpasning. Hos leverandører skal dette sikres ved skriftlige aftaler. Arbejdet med IT-sikkerhed inkluderer også udarbejdelse af nødplaner og beredskabsplaner, der tager sigte på, at en fortsat drift vil kunne sikres på et tilfredsstillende niveau på trods af eventuelle ekstraordinære begivenheder.

9.6 KAPITALBEHOV

Beregning af kapitalbehovet, der skal dække Spar Nords operationelle risici, sker på baggrund af basisindikatormetoden. I 2013 udgør den operationelle risiko 13,0 pct. af samlede risikovægtede aktiver og ender ultimo 2013 på 5.557,5 mio. kr., hvilket giver et kapitalbehov på 444,6 mio. kr.

Spar Nord Bank A/S
Skelagervej 15

Telefon 96 34 40 00
Telefax 96 34 45 60

Postboks 162
9100 Aalborg

www.sparnord.dk
sparnord@sparnord.dk

CVR.-nr. 13737584

spar nord